

NHỊ-THIÊN-DƯƠNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. — Cholón

TELEPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1. — Kiểm-sắc-bộ-huôn (Trị bệnh đờm ổng suy nhược)	Mỗi ve giá	2 \$ 00
2. — Phụ-khoa Kim-phụng-huôn (Đơn bà huyết hư khí suy)	Mỗi hộp 2 hơn giá	1 00
3. — Hoa-đóm chỉ-khải (Trị bệnh ho)	Mỗi gói giá	0 15
4. — Nhi khoa cang-cơ-tàng (Trị bệnh con nít)	Mỗi gói giá	0 25
5. — Thẩn hiệu phát-lãnh-tàng (Trị chứng nóng lạnh)	Mỗi gói giá	0 16
6. — Bánh cam-tích (Trị bệnh cam tích)	Mỗi gói 10 bán giá	0 40
7. — Sơu-độc-linh-được (Trị bệnh hoa liễu)	Mỗi ve thuốc nước và thuốc huôn giá	3 00
8. — Thẩn hiệu nhũn-được-thủy (Trị bệnh con mắt)	Mỗi ve giá	1 00
9. — Thanh-tạng-buôn (Thuốc xỏ)	Mỗi ve giá	0 10
10. — Phong thấp cao được (Thuốc dán tr các chứng bệnh phong thấp)	Mỗi miếng giá	0 20
11. — Sạch-phát-bá-thổ-giũ (Thuốc nước xức cho nước lóc)	Mỗi ve giá	0 30
12. — Bạch-trước-cao (Trị các chứng bệnh đau lậu)	Mỗi ve giá	0 60
13. — Bạch-độc-được cao (Trị bệnh Ung-thư v-nhiệt, ghê chốc)	Mỗi ve giá	0 30
14. — Trần-châu-phấn (Trị bệnh phong tỏa phòng nước sỏi)	Mỗi ve giá	0 35
15. — Tế sanh được thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chơi nước và thời-khí)	Mỗi hộp giá	0 10
16. — Bạch thợ giũ (Đầu bạc hà) Ve nhỏ giá 0\$20, — ve lớn		0 40
17. — Tiếng được cao (Trị bệnh lá)	Mỗi thổ giá	0 20
18. — Châu phấn sanh cơ tăng (Trị các thứ ghê độc)	Mỗi ve giá	0 20
19. — Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê độc)	Mỗi ve giá	0 20
20. — Nha thông được thủy (Trị bệnh đau răng)	Mỗi ve giá	0 20
21. — Vạn ứng như phát trà (Trị bệnh cảm)	Mỗi gói giá	0 05
22. — Vi-tê-sanh trật dã huôn (Hoặc té cây, hoặc đánh đập)	Mỗi hộp giá	0 50
23. — Dầu Essence de Menthe hiệu Nhị-thiên-Đường	Mỗi ve giá	0 25
24. — Vạn ứng phạt đơn (Trị bệnh nhứt đầu đau bụng tức ngực)		0 10
25. — Dầu đậu khấu (Nhứt đầu nóng lạnh sỏ muối)	Mỗi ve giá	0 10
26. — Bông gòn thuốc (Đề bó ri ghê)	Mỗi gói là	0 20
27. — Mộng-tiên-trà (Trà bô á-phiện)	Giá mỗi gói là	1 80
28. — Tây-thi-lộ dương-thủy	Mỗi ve giá	0 50
29. — Lập chỉ đao thương được-thủy	Mỗi ve giá	0 50
30. — Vạn-ứng nhị-thiên-dầu	Mỗi ve giá	0 25
31. — Sắt nha hương-phấn	mỗi hộp giá	0 30
32. — Vạn ứng bô tá dầu mỗi ve giá		0 20
33. — Cẩm-hạp ninh thần bổ thận huôn	mỗi hộp sáu huôn giá	0 80
34. — Dầu chổi	Ve lớn giá	0 40
	Ve nhỏ giá	0 20
	Hiệu nhứt, mỗi ve giá	0 60
	Hiệu nhì, mỗi ve giá	0 40
35. — Hoa-lộ-thủy	Hiệu ba, mỗi ve giá	0 25
	Hiệu tư, mỗi ve giá	0 15

Bổn-đường hằng năm gửi một lòng cứu thế tế nhân, cho nên chúng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy mẩu cuốn «Dược tách phục pháp» (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vị nào có gởi thư xin, thì Bổn-đường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Seigon, Imp. Commerciale C. ARNIN.
Prixage: 1.000 exemplaires.

Le Directeur-Gérant: **NGUYỄN-CHÁNH-SẮT,**

Nguyễn Chánh Sắt

NÔNG-CO MİN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAÎSSANT LE JEUDI

18e ANNÉE
 NĂM THỨ 18
 Ngày 26 Jun
 1919

農 賈 茗 談

Số 116
 Ngày 29 tháng năm
 NẤU KI-MÔI

MỖI TUẦN ĐĂNG BẢO NGAY THỨ NĂM

ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG		Chủ nhân: F. CANAVAGGIO	PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
Một năm	5 \$ 00	Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút: Nguyễn-chánh-Sắt	La ligne de 0m965 de large... 1 \$ 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 5 au centimètre suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.
Sáu tháng	3 00		
Mỗi số	0 10		
Bởi nhân	0 20		
ABONNEMENTS France et Colonies		Đại-biêu:	
Un an	20fr. 00	Đặng-húc-Liêng — Nguyễn-viên-Kiêu	RAO BẢO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thư, hoặc đến thị Bồi-quan mà thương nghĩ.
Six mois	12 00		
Les abonnements sont payables d'avance			

Direction, Rédaction et Administration: 53, rue Pellerin. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Cò-mề lợi-quyên.	10. Đông-dương thời sự.
2. Lúa gạo Nam-kỳ.	11. Lời rao của M. Tô-văn-Hưng.
3. Văn Bắc-kỳ.	12. Tia mừng.— Mừng bạn vinh thăng.
4. Ngò cùng báo Lục-linh tàn-vãn.	13. Bám cưỡi.— Annam ta khá dè.
5. Toà xel-la xử vụ xe-kéo kiện xe-hơi	14. Bài, Dĩa-thuyết của ông Trần-trinh-Trạch.
6. Chương trình cuộc lễ Vĩnh-khánh-thăng-binh.	15. Lễ Khánh-thành chí cuộc; bài Diên-thuyết của ông Lê-văn-Trung và ông Nguyễn-minh-Quang.
7. Diên tin Havas.	16. Các lời rao thương-mại.
8. Thế-giới tàn-vãn.	
9. Rút trong các nhật-báo.	

LỤC-TÍNH-KHÁCH-LÁU

Số 84-29, đường Espagne SAIGON

Tiệm LỤC-TÍNH-KHÁCH-LÁU, có phòng ngủ rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-92.

Nhà in và nhà bán sách

HUỲNH-KIM-DANH
12 - 14, Rue Catinat - Saigon

Kính lời cùng lục châu chư quốc-ông qui-bà được rõ, nghề bán sách và nhà-in của tôi xưa nay mà được bền vững, thiết cũng nhờ qui-ông qui-bà có lòng tốt mà giúp tôi mới nên việc, thiết tôi thêm cảm chàng cùng. Nay tôi mới mở thêm một cửa hàng buôn bán tờ lụa để các kiểu hàng Tây, hàng Bắc hàng Tàu, hàng Xiêm, hàng Nhật-bản cùng là ren, nơn Tây và đồ đồng, thì tôi chắc rằng qui-ông qui-bà cũng sẵn lòng giúp tôi cho nên việc luôn. Cứ xin qui-bà có lòng chiếu cố mà giúp cho cuộc thương-mại của người đồng-bang càng ngày càng mở mang thành phát; mai sau mà có được cuộc buôn ta, thì tiền bạc ấy cũng luân chuyển một xứ Nam-kỳ chứ không lọt ra xứ khác, nhưng tôi là pháp đờn-bà thừa tri, những lời tôi tỏ ra đây hoặc có lời lầm chỉ thì tôi cũng xin qui-ông qui-bà miễn lỗi cho tôi. Vì tôi thấy mấy chú khách và mấy chú chà tôi xứ ta đây đều nhờ nghề buôn bán mà làm giàu to, còn đồng-bang ta thì cứ ngồi khoanh tay mà ngó, để cho bọn ấy họ lượm tiền. Nay đồng-bào ta ngoài Bắc-kỳ đã để nhiều thứ tờ lụa rất khéo mà lại chắc và óng, lại cũng có ý rõ hơn hàng ngoại quốc. Nên tôi tưởng đồng-bang ta cũng sẽ hết lòng dùng những tờ lụa xứ ta mà giúp cho công nghệ xứ ta cho mau hưng vượng.

Mở Vn HUỲNH-KIM-DANH
Cán Hải

NAM-KY CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lò làm giấy Nam-kỳ hiệu là Nam-kỳ chỉ cuộc công-ti, nay lập đã gần thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giấy lộn và giẻ rách. Lục-châu như ai có giẻ lộn bất kỳ là giẻ chi, hoặc giẻ rách như là giẻ vải, giẻ vạ, thì công-ti đến mua hết.

Giá mua như vầy:

- 1° Giẻ lộn mua 2000 mỗi 100 kilos.
- 2° Giẻ rách lộn mua 3000 mỗi 100 kilos.
- 3° Giẻ rách trắng hết mua 4000 mỗi 100 kilos.

Trừ ra nĩ và giẻ đen thì không mua.

Như ai có các thứ giẻ lộn và giẻ rách đã nói trên đây, xin hãy đem đến tiệm ngành của Công-ti tại Saigon, đường d' Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE

« Michel THO »
93, Rue Catinat - Saigon

Tiệm bán nơn, ch, gậy cầm tay, đầu và xà bông thơm, phấn thoa mặt, vớ, giầy lủng gia, ở đường Catinat số 93, ngan nhà in và bán sách của Ông C. ANDRÉ ET FILS (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng lột tóc sạch sẽ, giá rẻ. Lãnh in các thứ sổ, sách, dán dùng trong Làng Tống, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v. bán thơ, truyện đã thừ, sửa máy may máy viết các hiệu.
Lục-châu quan-tử muốn mua món chi, item to không có thì cũng sang lòng mua đem cho có mà gửi chẳng ai công.

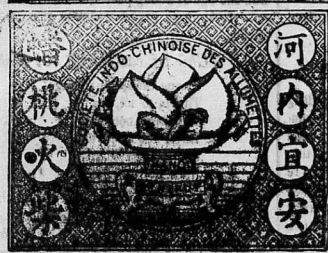
Michel LE-VAN-THO.

ĐAU ESSENCE HAY LAM

Đầu Essence de Menthe của Ông LƯƠNG-Y VI-TR-SANH chế ra, khừ độc hay làm. Bất kỳ nam phụ lão ấu, có đau, có phong, nước cầm mào phong sưng, nóng lạnh, số mũi, nhứt đầu, đau bụng, hoặc bị kinh phong, thay đều dùng được, trong uống ngoài thoa rất nên tuân theo.

Tại tiệm Nhị-Thiên-Đường Chouou có bán
Mỗi ve..... 0,25
Mười ve..... 2,40

CÓ MỘT MÌNH HANG DENIS FRERES
làm Đại-lý, có trừ hộp quẹt hiệu này nội chỉ Đông-Đương mà thôi.

Hộp quẹt này gửi bán là khắp nơi, có một su nhỏ một hộp mà thôi.

NÔNG-CÔ MÍN-ĐAM

Cộc-mê lợi-quyền

Chúng ta vẫn nhớ có quan Toàn-quyển ALBERT SARRAUT ngài để xướng cái chủ- nghĩa Đông-Đương thông-nhất, nên ngày nay quốc-dân ta mới hiểu rằng tuy tri-thức của ta hãy còn hẹp hòi, trình-độ của ta hãy còn thấp thỏi, song ta vẫn nhờ Đại-Pháp dùng cái chủ-quyển nhơn-huệ đem ba Kỳ tiếp chung lại với Cao-man và Lào mà lập thành một nước Đông-Đương đẹp đẽ, điện tích rộng, dân số đông, đủ sức mà tấn bộ sánh tón với các nước khác nơi miền Cực-đông này. Nước Đông-Đương ta đây chẳng những là đất rộng dân đông mà thôi, mà lại còn có đủ tài-sản mà làm cho dân giàu nước mạnh nữa.

Những nhà kinh-tê-học dõm dõm nước ta thì liên thầy cái mang-vận tương lai của ta sẽ trở nên đẹp đẽ làm; ngoài Bắc-kỳ mở thành mỏ sắt biết bao nhiêu, đã vậy mà dân có tánh siêng năng, nhơn-công thì tiền mướn rẻ. Cuộc công-nghệ nơi đất Bắc này đã có một phát minh rồi, chắt mai sau sẽ thịnh tiến được. Trong Trung-kỳ và trên Cao-man cùng Lào thì làm-tài (produits forestiers) súc-mục (ele-vage) là những nguồn lợi sẵn của quốc-dân, hệ đạo lộ khai thông rồi thì dân ta ắt hưởng nhờ đại lợi. Trong Nam-Kỳ thì điền địa phi nhiều, tuy nay ít tư-bổn, thiều nhơn-công, nên khai khẩn ruộng đất ấy chưa hết, song mỗi năm trừ lúa gạo để cho dân ăn và để

dành làm giống rồi, cũng còn dư mà bán cho ngoại-quốc gần đến một triệu rưởi tấn.

Người có lòng thương dân miền nước trong thầy bức tranh kinh-tê của nước ta xinh đẹp như vậy thì ai cũng khắp khởi mừng thầm, vì đâu này công-nghệ, đâu kia nông-lâm; nước mà có đủ tài nguyên như thế thì có lo chi là không phát đạt. Nhưng xét cho kỹ thì sự mừng của chúng ta cũng chưa trọn được, vì tuy gọi Bắc-kỳ công-nghệ phát minh mà coi lại quốc-dân ta vừa mới hưởng được nguồn lợi trong tiểu-công-nghệ (petites industries) mà thôi, chứ còn trong Đại-công-nghệ (grandes industries) thì quốc-dân ta một là tại thiều tài học-thức, hai là tại thiều tư-bổn, nên cái công lợi cũng chưa hay hưởng được.

Còn một Nam-kỳ tuy có khách-kiểu-cư họ chiếm đoạt thương-trường, cho nông-nghiệp hãy còn non về tay dân bản-thổ. Song xét lại ruộng đất thiết là thuộc của chúng ta. Lúa thóc thiết của chúng ta làm ra, mà chúng ta làm có lúa rồi đem giao hết cho khách-thương, họ muốn định giá nào tùy ý họ, họ thừa thê mà mua về rồi bán mắc, mỗi năm lấy lợi về tay ta cả thảy. Trong năm 1907 có ba anh em ông Trần-vân-Thanh, Trần-vân-Nhiều và Trần-minh-Lý là người giúp việc của nhà nước mà ông nào cũng có kiến-sản lớn trong tỉnh Cần-Thơ, thầy Khách-trú chiếm đoạt mỗi lợi cộc-mê của Nam-kỳ thì nông

lợi cộc-mê của Nam-kỳ thì nông nghiệp nguồn lợi chung trong nước cho khỏi khách-kiểu-cư chiếm đoạt. Lo cuộc đại-công-nghệ ngoài Bắc-kỳ thì chúng tôi xin để cho những đảng cao-minh trí-thức Bắc-kỳ toàn liệu lấy mà đem đường chỉ nẻo cho đồng-bang. Chúng tôi chỉ xin cố động cho đồng-bang Nam-kỳ thức tỉnh mà vẫn hồi quyền lợi cộc-mê của nước nhà lại. Chúng tôi tưởng nếu nhà tri-thức Bắc, Nam, đều chia phần mà lâu như vậy thì chẳng bao lâu nước ta ắt sẽ trở nên một nước phú cường thịnh vượng chẳng thua gì nước khác.

Cái vấn-đề về sự vẫn hồi quyền lợi cộc-mê cho dân Nam-kỳ là một đếu to tác rất khó mà tán thành cho được. Từ 45 năm trở lại đây quốc-dân ta tỉnh giấc say mê, rù ren nhau kết liên đoàn-thể đặng cạnh tranh chòn thương-trường cùng khách-trú, thì có nhiều người nhiệt tâm vẫn đã khuyến đồng-bang phải lưu ý về cuộc mua bán lúa gạo cho làm, vì sự mua bán lúa gạo là cái gốc kinh-tê lý-tài trong nước ta; nếu ta nắm cái gốc được thì ngọn ngành nhánh nhóc tác nhiên phải về tay ta cả thảy. Trong năm 1907 có ba anh em ông Trần-vân-Thanh, Trần-vân-Nhiều và Trần-minh-Lý là người giúp việc của nhà nước mà ông nào cũng có kiến-sản lớn trong tỉnh Cần-Thơ, thầy Khách-trú chiếm đoạt mỗi lợi cộc-mê của Nam-kỳ thì nông

lòng, nên xin từ chức ra hiệp nhau mà lập một tiệm buôn bán lúa gạo đạt hiệu là « Thuận-Phát ».

Trong năm 1907 và 1908 thì mua lúa trong tỉnh Cantho rồi chở lên Cholon bán lại cho nhà máy mà thôi. Qua năm 1909 ba anh em thấy cuộc có mới tâu phát, nên tìm mở rộng thêm nữa, bèn xuất 7 muôn rưỡi đồng bạc mà cất kho tàng mua 10 chiếc ghe chài và một chiếc tàu để đặc ghe chài ấy, và lập thêm tiệm mua lúa tại Sóc-trăng, Bài-xàu và Long-mỹ. Lại cũng có mướn tàu-khậu tại Cholon để trữ lúa chờ khi có giá mà bán. Nhưng mà, trong cuộc đại-thương yêu cầu phải có ngân hàng giúp vốn thì mới thành vượng vững bền được. Cuộc buôn bán lúa trong xứ ta là cuộc to tát, mà lại có nhiều đầu óc trở lăm, nghĩ còn khó hơn các cuộc buôn bán khác. Vì như khi ta mua thì nhằm lúc giá lúa trời, đến khi chở tới Cholon lại gặp lúc giá lúa gạo, nên ta bán liền thì phải chịu lỗ, mà về mua nhiều chừng nào thì lỗ nhiều chừng này. Nếu muốn khỏi lỗ thì phải vừa lại đó mà chờ giá. Và tiền bạc trong tiệm ta đã xuất mà mua lúa hết rồi, nay gặp giá lúa bán rẻ, hết tiền mà mua nữa thì thiệt hại biết bao nhiêu. Vậy tiệm buôn bán lúa mà cần dùng-tru-bồn là cần dùng trong lúc đó. Mà ý người gán gủi khách-tru lâu ngày, rõ biết cái cơ quan của họ được, hiểu cách bán lúa phải làm thế nào cho khỏi bị ép, nên mới dám mở ở Bình-Đông, một tiệm hiệu là

Chợ hàng « Thuận-Phát » của ba anh em ông Trần-văn-Thanh nói trên đây, không hề tiền mấy nhà máy được, mà vay bạc của hãng Đông-Dương cũng không cho, không biết liệu thế nào, từng phải gộp hết tài-sản của bà con anh em kể tới 329 ngàn đồng bạc (ba mươi hai muôn chín ngàn) đem ra mà làm vốn mua lúa. Thấm thay! số tiền ấy tuy nhiều mà cũng không đủ, phần thì bị bọn khách-tru phải bị lỗ đến đôi phải đóng cửa nhà hàng không chịu giúp vốn cho nhà thương-cổ Annam, nên ba anh em ông Trần-văn-Thanh phải bị lỗ đến đôi phải đóng cửa tiệm không buôn bán được nữa. Ba anh em ông Trần-văn-Thanh ra kinh-dinh cuộc buôn bán lúa gạo ấy là có ý muốn làm gương cho đồng-bang và giục lòng nhau cạnh tranh lợi-quyền với khách-tru. Chẳng dè thế có sức yếu, bị ép mà không có chỗ nương nều nên phải ngã nghiêng. Từ ấy đến nay đồng-bang ta không ai dám ra mà đơm đưng cùng khách kiểu-cư trong cuộc buôn bán lúa nữa. Đã biết mấy năm nay đồng-bang ta đã tính ngó, biệt thương-mãi là một mối lợi to, nên xướng ra mà lập tiệm rất nhiều; song lập tiệm may, hàng xén, nhà ngà thì có đủ, chứ ít ai chịu lập tiệm buôn bán lúa.

Đồng-bang ta ở Cholon có một người gán gủi khách-tru lâu ngày, rõ biết cái cơ quan của họ được, hiểu cách bán lúa phải làm thế nào cho khỏi bị ép, nên mới dám mở ở Bình-Đông, một tiệm hiệu là

Trình-Tường và một tiệm của ông Mười-Hình. Mới ít tháng nay tại Chợquán lại có lập thêm được một tiệm nữa, đặt hiệu là Hiệp-đức-Thành. Tiệm Hiệp-đức-Thành này tuy mới lập mà đã có cất kho tàng đủ, trữ đến hai muôn rưỡi tạ lúa. Có nghe rằng tiệm này là tiệm của ba ông điển-chủ ở Cholon hùn nhau mà lập và đương tính mở rộng lần thêm hoài. Tuy nay ba tiệm lúa của Annam đây chỉ lo mua lúa mà bán lại cho nhà máy, hoặc mướn cho nhà máy xay rồi bán gạo lại cho máy nhà lãnh xuất cảng ở Saigon chứ chưa có sức lập được nhà máy lớn mà xay rồi chịu mỗi bán thẳng cho ngoại-quốc; song mấy ông đứng sản tạo ba tiệm lúa này nghĩ cũng đáng cho là người có chí nhiệt thành vì quê-hương, nên mới chen ra mà cạnh tranh quyền-lợi. Và buổi này là buổi chúng ta phải biết thương nhau, giúp nhau đỡ nhau, đừng thù hờ các mối lợi của nước nhà mà chung hưởng với nhau. Vậy bôn-báo xin khuyên những điển-chủ cùng các lái chở lúa đến Cholon mà buôn, khá ghé lại tiệm lúa của An am mà bán cho Annam, trước là để đả thương-tướng đồng-bang, sau nữa thì h toán cầu-lương cho dễ. Đã biết trong đạo buôn bán hệ đầu được giá thì tới, mà nếu Annam với Khách-tru mua đồng một giá với nhau thì thà đến tiệm Annam còn hiệp nghĩa hơn là đến tiệm nước khác. Bôn-báo vẫn biết đầu ba tiệm lúa nói trên đây mà thanh vượng thế nào cũng chưa đủ sức dạy các lợi các-mé về cho đồng-bang ta được.

Nhưng vậy mà chúng ta hề bước tới được bước nào thì mừng lẫn cho nhau bước này; nếu chúng ta bèn chỉ gán công mà mãi sát thì chầy ngày đi công nên kiếm được chỗ chẳng không.

N. C. M. Đ.

Lúa gạo Nam-kỳ

Lời thông-tin của Chánh-Phủ

Vì mùa lúa trong Nam-kỳ... rỗi đây, thì có nhiều tiếng đồn huyên cho dân sự lăm. Trong báo-giới có tờ thì nói non dả, thiếu lúa ạo nên gũn chết đói, còn có tờ lại nói mùa màng trúng lăm chũng nên bày định hạn số mà cho xuất cảng.

Chánh-Phủ Nam-kỳ thấy hai dân thõng nghị luận với nhau như vậy nên mới tính biên số lúa còn trong xứ ra sau đây, đặng cho nhân-dân thông hiểu cho khỏi tưởng lầm.

Ngày 31 mai 1919 số lúa trong xứ còn được 980.960 tấn. Trong số ấy cho xuất cảng 360.000 tấn thì không thiệt hại chi cho dân hết. Vậy trong năm 1919 này dân không thiếu nào đối khác mà sợ.

Song mùa rồi thiệt thãt vậy phải đi lại hạn số mà cho xuất cảng thì mới để dành đủ lúa cho dân trong xứ dùng được. Về việc nước binh dân, trả lời mà người nước ta nóng chí, trả lời mà giống khác k' lập oai thì bôn-báo sẵn lòng trả lời lăm chớ! Còn trả lời mà sinh ra xích mích, gây ra một cái trở cười cho người nước khác trông vào thì bôn-quản chẳng thêm tưởng đến, chẳng thêm dự vào!

Cận lại bôn-báo thấy một vài nhà báo Annam hoặc vì hơn tư giận riêng chỉ một vài người trợ bút của bôn-báo, hoặc tại chẳng có chuyên hay, chuyên có ịch lợi cho dân mà đàng vào báo ấy, nên cứ chọc tức một vài người trợ bút của bôn-báo mãi. Một vài người trợ bút của bôn-báo cũng dư sức và sẵn lòng trả lời miễn nói xéo ấy, song bôn-báo không cho đặng! Một là sự hư cải thể-thõng của

GIẤY HIỆU LE NIL LÀ GIẤY TINH-ANH THƯỢNG HẠNG

VĂN BẮC-KỲ

Lời ngỏ cho các báo Annam

Bình khơn nên phải chừa

TRÁNH NHẠM VỊ CHANG RỒI ĐAY ĐỐI BÚT LAY CÂY

GANH BUA THAY CHỜ

BÁO ANNAM TA PHẢI GIỮM ĐAU CHUNG SỨC LẠI

Bôn báo từ khi mở rộng, bắt đầu số 620, ngày 2 Mai, đã có một bài để tựa là « Xét mấy cái bệnh của những nhà làm báo ở nước Nam ». Bôn-báo ý muốn dù mà lần nhau đặng có rên luyên lầy (lầy) hơn-tại trong bọn làm báo, muốn chung sức lại đặng đủ mà điếc như mà bước lên cái ghế ngai lưn chân-chánh của nước ta. Công vi cực chẳng đặng mà phải nỏ, chẳng dám tư-vị cái gì. Bôn-báo cũng vì một cái ý nghĩ này lại có mấy lời để nhắc nhở cho bọn làm báo đều rờ. Cái lòng thành thõng, cái dạ gan-đỏm nỏ sai đợc ta gắp sự phải, phải nói : quyền qui cũng chẳng cần sát cái cũng thãt kỳ.

Báo Lục-Tinh Tân-Văn ngày nay đã đủ sức trả lời hết thãt các báo trong thế-giới, chẳng những là báo Annam, Tây, Tàu trong nước ta.

Trong sự trả lời, bôn báo cứ noi theo cái tôn-chỉ của bôn-báo, mà làm, chẳng phải bị đầu tâu đó. Thế ai nói phạm tới quốc-thị, thì bôn báo cũng nói giõng ta, thì bôn hình khi ta, thì bôn nói ta có hãm hỏ mà không chớ! chẳng coi ta có lập tức cho những nỏ biệt rằng cái gì bôn bết ta, chẳng lưt mà « dân khí » ta không kém chi chúng nỏ đâu! Trả lời mà nước ta nóng chí, trả lời mà người nước ta nóng chí, trả lời mà giống khác k' lập oai thì bôn-báo sẵn lòng trả lời lăm chớ! Còn trả lời mà sinh ra xích mích, gây ra một cái trở cười cho người nước khác trông vào thì bôn-quản chẳng thêm tưởng đến, chẳng thêm dự vào!

Cận lại bôn-báo thấy một vài nhà báo Annam hoặc vì hơn tư giận riêng chỉ một vài người trợ bút của bôn-báo, hoặc tại chẳng có chuyên hay, chuyên có ịch lợi cho dân mà đàng vào báo ấy, nên cứ chọc tức một vài người trợ bút của bôn-báo mãi. Một vài người trợ bút của bôn-báo cũng dư sức và sẵn lòng trả lời miễn nói xéo ấy, song bôn-báo không cho đặng! Một là sự hư cải thể-thõng của

báo Annam ta; hai là sự chuyên trả lời nhảm, sự cãi lầy xằng, chõang bết giũ của bôn-báo không còn chỗ để đặng đầu hay lộ cho người chịu mà tiền mua báo coi; ba là cái tôn-chỉ của bôn-báo chẳng chịu cho ai lý nhà công-báo mà rứa hờn trả giã riàng.

Cái trách-nhậm của các nhà làm báo là nặng là lớn thế nào có lẽ các ngài cũng rõ chớ? Nếu chẳng rõ, cứ giữ bệnh xấu, lo chăm đầu này thõc đầu kia, nói xiên người nì, nói xéo người nỏ, làm cho tờ báo trở nên một cái trở cười lộn, thì háy cắt bút đi về nhà chờ cảm cây chừa trâu còn hơn! Khi viết rồi một bài xiên háy hỏi lý mình coi coi lăm như thế thì cái trách-nhậm của mình là một nhà làm báo có rồi, có tron chẳng?

Đương buổi nước ta háy còn ngãt ngai trong bước văn-minh tân bộ này, đương buổi mà dân ta như người mà vừa mới lần dậy, thì các báo Annam ta phải lấy một cái nghĩa-vũ chung, đầu đầu chung sức « vì nước vì dân, vì nỏ vì giống » mà làm; chớ có đả mà đi mượn chớ công-luận mà rứa cái tư hiẽm; có lẽ đầu thì lòng tìm với kiẽm rồi kiẽm nhẽ nhau! Nếu ai mà có tánh xũ tính tiền-nhõn đõ thì chẳng có cái tư-cách của nhà làm báo, đõng lên cầm bút mà đả

đắc dân đầu, thói xin hãy kiểm nghệ khác làm ăn, đừng để rồi hãy mà mới miêng.

Nếu trong các bạn làm báo có người nào mà chẳng cần-lấy thì chẳng chịu nổi, thì hãy lựa một cái vấn-đề chỉ có ích lợi chung mà bàn luận, mới các báo trả lời cái lấy với mình thì mới có ích cho những người chịu mất tiền mua báo mà coi— vì trong sự cần lấy về vấn-đề có ích lợi chung nó nảy ra nhiều điều hay, nhiều tri-tướng lạ lùng sâu xa—chớ nếu đem tích xưa hỏi cũ-bổ nôm mà đi nói xiên xiéo xéo cái lời từ của người này, cái tánh riêng của người nọ, thì có ích lợi gì cho xã-hội dân, ích-lợi gì cho những người mất tiền mua báo mà đi!

Một điều chốt hẳn-báo xin nhân cho những người làm chuyên lễu nó biết rằng trong nghề làm báo thì phải có mấy điều cần thiết này:

— Một là học thức, hai là chuyên sự tìm tòi, cho nảy chớ hay của cái nghề mình ra, ba là sự gan dõm, thành-thật, gặp chuyện phải, phải nói, chẳng sợ quyền-trước, chẳng vị tiền của. Các ngài đừng tưởng bề bề tên chủ-bát nhật-trình thì tự-nhiên trời đất thành thần chỉ trước cái học thức và trong đầu các ngài mà các ngài đi tự kiểu tự đắc thế!

Hẳn-báo xin nói cho các ngài biết cái học thức của phần nhiều chủ-bút báo Annam ta chẳng đầy vơi vơi; tay học chẳng thông, hán học cũng vơ-vẩn, mà cứ tự cho mình là thần là thánh, chẳng chịu tìm tòi học thêm cho tinh cái nghề mình, mới bập-bạc học làm như con-nít chấp chững mới biết đi vậy. Đối với dân thường thì các ngài có lẽ cao hơn chúng nó, chớ còn so với nhà làm báo các nước thì các ngài còn bé con quá mà, các ngài đã biết gì đâu! Sao các ngài chẳng để cái giờ ngày chằm chọc đầu này, xiên xéo đầu nớ, mà nghiên-cứu sự lợi dân ích nước, tìm tòi traug-iới nghệ riêng của mình cho xứng mặt nhà làm báo vậy?

Hẳn-báo khuyến phần nhiều các báo ta hãy ăn-năn chữa cái, bỏ tánh xấu, đừng giục giục chọc óc với hẳn-báo mà ngồi nằng cái, « khư » của dân ta điu-đắc dân

ta vào nẻo văn-minh tân-bộ mở rộng sự nghệ sự thấy của dân ta ra. Nhiều tay võ nên cái bộp, các nhà báo Annam ta giữ được trách-nhiệm mà làm thì có nghề chỉ cho hơn nghề làm báo! Bằng lòng chung sức lại thì chỉ cho mạnh bằng nghề làm báo!

Động lời quốc thể ta, nhục tới nói giống ta, thì hẳn-báo đủ sức mà trả lời hết thấy các báo trên thế-giới. Về vấn-đề ích nước lợi dân thì hẳn-báo sẵn lòng cùng các báo Annam ta bàn-bạc cho nảy đều hay ra. Còn xích nhau, chửi lẫn nhau thì hẳn-báo chẳng thêm dự tời!

Lục-Tinh Tân-Văn

Lời ngỏ cho người viết

Bài Luận-đề trong Báo « Lục-Tinh Tân-Văn » Số 638, ngày 18 Juin 1949, là bài hẳn-báo đã rút mà ăn hành trên đây.

BÌNH CẢ XỘC PHẢI CHỪA

TRÁCH-NHIỆM MÀ NHƯ THẾ, HÃY QUÂN BỐT XÍCH CHÈO

Hẳn-báo vừa xem mấy câu đầu trong bài luận của Báo « Lục-Tinh Tân-Văn » này, thì lấy làm ngạc nhiên, song chẳng những là hẳn-báo ngạc nhiên mà thôi, tưởng hết thấy các Báo trong cõi Đông-Dương ta, các Báo trong thế-giới cũng đều ngạc nhiên mà nghĩ cho rằng không biết Báo Lục-Tinh Tân-Văn ngày nay nương thế-lực gì mạnh, cậy tài học chỉ hay mà dám đại ngôn đường ấy?

Đèn khi hẳn-báo xem trọn cả bài ấy thì thấy những lời lời vô lễ, chữ chữ cộc cằn; Hén chi mà đại ngôn cũng phải. Hén có ai phân đôi với mình thì bắt quàng những giọng nói của du-côn mà chửi nằng người; ấy là chỗ dữ sức đủ tài mà trả lời với các Báo trong thế-giới đó.

Như mới rồi đây « Lục-Tinh Tân-Văn » số 638 nơi bài: « AI KHINH KHỊ TA! » của D. T. N. nói như vậy:

« Tại KHACH-TRU QUÁ BÀY AN COM BAO ANNAM, NỮT TIEM CUA ANNAM- PHAN BEM VE TAU LAM GIAU LAM CO, PHAN BEM AN CHOI PHU BHE, THANG NAO THANG KAY MIP QUAY NHU HOY RO CAI MOT THU. »

— Than ôi! Người cầm bút cho một nhà Báo mà nói bằng cộc cằn lì-màng như thế thì còn chi là tư-cách ??

Phàm họ thấy dân-tộc nào đến đây mà thân chiếm quyền-lợi của dân-tộc ta, thì trước hết ta phải tự xét lấy ta, bởi sao mà để mối lợi của ta cho người thân chiếm, rồi chỉ bảo nhau, khuyến khích nhau, làm làm sao mà thân phục lại; chớ thấy người ta làm ăn được rồi chưởi mắng họ người ta mà tự như thế vậy sao?

Rất đời là hẳn-báo đây, cũng vị bình vật quyền-lợi cho nước nhà, mà dùng những từ nghiêm nghĩa chảnh, trên là than phiền công Chánh-phủ (1) dưới là khuyến-kích bang đàng-bang; vậy mà Báo-giới Bắc-kỳ còn cho hẳn-báo rằng gan ghét thay (2) huống chi là lời nói của D. T. N. là người Bắc-kỳ, lính bút cho Báo Lục-tinh Tân-văn, tho tục như thế, cộc cằn như thế, thì Báo-giới Bắc-kỳ mới nghĩ cho là thế nào?

Như câu nói của Lục-tinh Tân-văn rằng: « TRONG SỰ TRẢ LỜI, HẸN-BÁC CỎ NÊN THEO CÁCH TON-CHỈ CỦA HẸN-BÁC MÀ LÀM, CHỚ CHẴNG PHẢI BỊ ĐU XẤU ĐÓ. » Cái ton-chỉ nào? cái ton-chỉ cộc-cằn lì-màng an nói như xang ghê của D.T.N. đó phải không?

Lục-tinh Tân-văn lại nói: « CỎN TRẢ LỜI MÀ SANH RA XÍCH MỊCH GÂY RA MỘT CÁI TRÒ CƯỜI CHO NGƯỜI NƯỚC KHÁC TRONG VAO, THÌ HẸN-QUÂN CHẴNG THÊM TƯỜNG BEM, CHẴNG THÊM DỰ VÀO! »

Còn như « Lục-Tinh Tân-Văn » mà luận bài này tự thủ chỉ vì toàn là lời thô-tục, chẳng còn thể thông người viết Báo; thì gây ra cái trò gì? — Nếu Lục-tinh Tân-văn đã biết nói rằng « Một là sự hư cái thể-thông của Báo Annam ta, hai

(1) Xin xem Nông-cò số 401.
(2) Xin xem Nông-cò số 412.

là sự chuyển trả lời nhảm, sự cái lấy xăng v. v. . . mà làm cho « Báo trở nên một cái trò chường lộn, thì hãy cất bút để về nhà què cầm cây chần trâu còn hơn!

Đã biết như vậy mà còn luận như vậy, thì đầu cho quân chần trâu mà chửi lẫn với nhau cũng còn biết lẽ nghĩa hơn người cầm bút mà dùng lời lì-màng như vậy. — Như thế thì phải quàn bút đi về cầm chèo hàng bở mà ăn còn hơn.

Chỉ như việc các Báo mà phải tranh cãi nhau, là bởi ý-kiến khác nhau, lý-tưởng trái nhau, nên mới sanh ra đố kỵ tranh biện; mà bề có tranh biện thì mới có thấy chỗ quấy chỗ hay, ấy là lẽ tự nhiên. Vậy chớ D. T. N. là người cầm bút cho L. T. T. V. dưới đàng gì mà không nghe không thấy các Báo Langsa xưa rầy cũng vì ý-kiến khác nhau mà hóa ra một trận bút rất gồm ghê dữ dội đó sao? Nhưng cũng có một vài tờ Báo lại mượn lý chớ công mà bươi móc việc riêng xẹt của người; D. T. N. muốn thấy tánh xấu, tánh tiêu-nhân ấy thì tự xem lấy Lục-tinh Tân-văn của mình mấy tháng trước đó thì rõ, lựa phải tìm ai đâu mà nói cho xa vời.

Chỉ như câu D. T. N. là người cầm bút cho L. T. T. V., đối với các Báo mà nói rằng: « Các Ngài đừng tưởng bề bề tên làm Chủ-bút thì tự nhiên trời đất thành thần chỉ trừu cái học-thức và trong đầu các Ngài mà các Ngài-đi tự kiểu tự đắc thế!

Người cầm bút gì mà ăn nói đại dột vô lễ như thế! Từ ra con nít còn bú mẹ, hoặc những quân thầy giáo những lũ con-đó, chưa biết lễ-nghĩa là chi thì mới dám buông lời đường ấy mà thôi chớ!

Xưa rầy hẳn-báo thường xem Báo-giới Bắc-kỳ, thấy luận nhiều bài thật là khinh bỉ người Nam-kỳ thái quá. Như: « Trưng-bá Tân-văn » bài luận về Quốc-vấn thì cho van Nam-kỳ là van hát bội; còn « Nam-phong » bài của M. Phạm-Quỳnh một tháng ở Nam-kỳ, thì cho người Nam-kỳ có tương mà không có phẩm; người Nam-kỳ những nhà giàu-có, phần đông toàn là ngu-ngốc cả v. V. . .

Đó, phần-lượng thái độ và cách xử-dối đối với hẳn-báo của người thay mặt cho dân đất Bắc là thế đó.

Những lời khinh nhau bí nhau mà dăng vào báo như thế, thì đầu cho thân phạt cũng phải bất bình. Nhưng vậy mà bấy lâu hẳn-báo cũng làm thỉnh nhằn nhục mà không đánh bở mội, là vì hẳn-báo vẫn ở trong cố đàng đàng-bang chịu hướng về đến liên lạc đoàn thể với nhau, làm làm sao cho ba kỳ hiệp một, đầu cột quàn bút đi về cầm chèo hàng bở mà ăn còn hơn.

Chẳng đé mà Báo-giới Bắc-kỳ vẫn cứ chấp mệ, tự kiểu tự đắc, vô cố sanh đom, dùng nhiều lời lộng-xoa vô lễ thái thòm mà đại đại với người Nam-kỳ. Thế bắt đất đi sát hẳn-báo phải hề rằng « Mỡ chó cái bệnh kêu-cang vô lễ của các ngài đó mà thôi; các những đố kỵ, những chuyện xang như vậy, nếu nói ra chừng nào lại càng hại niềm hòa khí, chừng ấy, chẳng ích chi cho quê hương mà rời dân ba Kỳ lại còn sanh đố kỵ nhau, cừu oán nhau, thì còn trông chi là thương yêu nhau, liên lạc nhau mà làm cho tam-kỳ thông suốt được. Nếu thế hẳn-báo và quan-lên xét cho.

Nông-cò Mìn-Đam

Thuộc hút

hiệu

CÀ-LÔP

(TRÁI ĐÀI)

Có một mình hãng DENIS FRÈRES có trừ mà thôi.

TOA «XE LỬA»

«Xe-kéo» kiện «Xe-hơi»

Hôm thứ hai tuần rồi nôm ngày 16 Juin 1949; hết thấy « Xe-kéo » Saigon và « Xe-hơi » trước « Toa Xe-lửa » mà xin bồi thường sự thiệt hại. (L.L.T.V. số 637).

Lục rút những đên đầu-lược của chúng nó kêu nài ra sau đây:

Nghĩ vì chúng nó nguyên gốc sanh trưởng tại nước Nhựt-bồn, lần lần qua Tàu, rồi qua Annam mà làm ăn. Bấy nay mười năm nay, người xứ này cứ dùng chúng nó làm. Chúng nó cũng có ăn ở cho vãng lòng người xứ này. . . Chúng nó lại nại rằng: Không có con nào mà quan-lên « Xe-lửa » đi đến một ga nào mà không có chúng nó chực trước thì đó. . .

Chúng nó cũng chằng dám có lòng trông tấn bộ cho man và có cái cường-quyền đối địch với quan-lên « Xe-lửa ». Chúng nó chỉ muốn làm ăn cho yên phận mà thôi.

Mấy năm gần đây, lại sanh có giống dân « Xe-hơi » là giống bình tượng dữ tợn, hai con mắt to tướng mà đố chạch,

Là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hỏi mua thường lắm.

chạy lẹ như sao băng, hơi thở ra phía sau đen sì, tiếng gầm vang trời giáy đất; ở đầu không biết đến tỳ hạ xừ này nhiều lắm, cướp mắt nghề làm ăn của chúng nó và ý mạnh mà phá hại chúng nó nữa; vì mỗi khi chúng nó đi chơi ngoài đường, thường bị giống «Xe-hoi» và dụng sát súa hoặc là để ép chúng nó luôn; lại một hai khi cũng để ép tới loại người nữa.....

Bởi các cơ ấy, nên chúng nó phải đến trước Toà quan lớn «Xe-lĩa» chẳng gong mà kêu ca và có nói họ «Luc» tên «Tiết» ở đường «Tân-Vân» số nhà 636 làm chứng.

Toà «Xe-lĩa» thấu đờn, qua đến ngày thứ năm, ngày 26 Juin 1949, 7 giờ ban mai, đôi hết tiền bị và chứng có hai đảng đến tra hỏi, rồi đình lại qua 4 giờ chiều nữa thì mới đợn sa.

AN SỐ 116

Toà «Xe-lĩa» xử hiện diện:

1— Trong vụ một đảng là: Xe-văn-Kéo 29 tuổi (1) Sinh trưởng tại nước Nhật-bản và nội bon, qua cư ngụ tại Saigon và Chợ-lớn, có vợ và sanh con đẻ cháu rất đông, nay đã ở lan cũng khắp cõi Đông-Dương; tiền nhựt chẳng có án tiếc chi, bị cáo;

2— Trong vụ một đảng là: Xe-văn-Hoi, 24 tuổi (2) Sinh trưởng tại Âu-châu, cũng qua cư ngụ tại Saigon và Chợ-lớn, có vợ và con cháu cũng đông, nay cũng ở khắp cõi Đông-Dương; tiền nhựt chẳng có án tiếc chi, bị cáo;

Toà «Xe-lĩa» kết án như vầy:

Nghĩ vì dân là cội cội của nước nhà, (quốc dĩ dân vi bản); lại nghĩ vì trong đạo thực-dân thì phải lấy vệ-sanh làm trước; mà Xe-kéo là một giống rất hại cho dân-loại;

Dân-loại mà càng ngày càng suy nhược cũng vì xe-kéo, bởi chúng nó chạy luôn cả đêm ngày, sự lao động không nghỉ chi háng; tới lại ăn nằm với đờn-bà, may ra có thai, sanh sáng những con trẻ thì không thể nào mạnh mẽ được.

(1) Xứ ra của Xe-kéo thì chừng 29 năm nay.
(2) Xứ ra mới của Xe-hoi thì chừng 21 năm nay.

Nghĩ vì con mà mạnh mẽ khôn ngoan, thì toàn là nhờ khí-bản cha mẹ sung túc; nếu chịu lấy khí-bản cha mẹ thương lao như thế, thì tất nhiên phải bệnh-hoạn, liệt-lão, suy-nhược, ngu-ồ.

Nghĩ vì hiện nay số xe-kéo nội hai thành-phố Saigon và Chợ-lớn đã gần 3 ngàn, nếu tính cả Đông-Dương các xứ, ước cũng có số muôn, mà mỗi cái xe phải có 2 người đặng thay phiên nhau mà kéo hằng ngày, thì trong số muôn người kéo xe ấy mà sanh sáng con cháu lần lần tác nhân thành ra một giống dân suy-nhược, liệt-lão, suy-nhược, ngu-ồ.

Nghĩ vì thời-đại văn-minh này, dân-tộc nước nào cũng muốn tranh khôn, tranh khỏe, tranh giỏi, tranh hay mà chen lấn vào trường vinh-diệu với các dân-tộc trong hũa-cầu; mà giống xe-kéo lại rừ quăn rả rần dân-tộc Việt-Nam phải làm đờn trả đũa mà kéo xe cho các dân-tộc khác, thì như-nhước hũa-hạng cho dân-tộc Việt-Nam là đường nào.

Xét vì xe-kéo là một giống hại dân rất lớn, đã làm cho dân-loại suy-nhược, ngu-ồ, liệt-lão; mà lại còn làm cho nhệc quốc-lũ, đã vậy mà còn chưa biết an phận tủy duyên, lại đăm lòng ganh gổ, sanh sự kiện thưa, làm cho nhệc-dã quan trên tra xử.

Bởi các cơ ấy nên Tòa «Xe-lĩa» phải chiếu theo điều thứ 48.327, trong mục luật hình ngày 142, tháng 40, năm minh-quật-xương-cách-lữ-quần-thứt-luật mà bắt đờn của tên Xe-văn-Kéo kèm tên Xe-văn-Hoi và xử phạt tên Xe-văn-Kéo và nội bon 7 mùa quang tiền và xích trục (expulser) chúng nó ra khỏi bờ cõi Đông-Dương.

Án này đã xử và đợc ra trước mặt nhơn dân ngày hôm nay là bữa thứ năm, ngày 26 Juin 1949.

KHC-KHI LỰC

RƯỢU CỔ-NHÁCH

WELLEE BAL-DE-VIE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh tiếng hơn bốn chục năm nay.

CHƯƠNG TRÌNH

VỀ CUỘC CHƠI NGÀY LỄ VINH KHÁNH THẮNG BINH TẠI SAIGON

Hội của Chánh-Phủ cử đờng lo thiết lập cuộc lễ Vinh khánh thắng binh để nhóm ba lần và định chương-trình về mấy cuộc chơi trong lễ ấy như vầy:

THỨ BẢY 12 JUILLET

Buổi mai. — Tại nhà thờ nhà nước Saigon làm lễ tởm mà cầu siêu cho chiến-sĩ trận vong.

Buổi chiều. — Chưng cộ đờn. CHỮA-NHỰT 13 JUILLET

Buổi mai. — Làm lễ tại nhà thờ nhà nước Saigon. — Hội thể-thảo (Cercle sportif) tổ chức các cuộc chơi thể thao.

Buổi chiều. — Xe bóng đi gáo đường Catinat, trước hàng phố có treo cờ. — Xe bóng của Annam và của khách-trú kéo đi. Xe nào chùng khéo thì sẽ đợc thưởng tiền.

Ban đêm. — Thuyền đờn đờn dưới sông Bến-nghe và đờn pháo bông.

THỨ HAI 14 JUILLET

Buổi mai. — Điều binh tại đường Norodom đi ngun qua kỹ-thắng-đài và phát biếu trước chiến-sĩ trận-vong đài.

Buổi chiều. — Đua ngựa tại trường đua. — Đua ghe tại sông Bến-nghe.

Ban đêm. — Dạ yến tại dinh quan Toàn-Quyền. — Chơi tại hội Thủy-lục quân. — Trước nhà hát Tây thì có hát bóng ngoài đường cho thiên hạ coi.

Nhưng ngày định trên đây không phải định chắc đợc. Vì bên Mĩ-Quốc làm lễ Vinh khánh thắng-binh ngày nào thì bên Đông-dương ta làm theo ngày này.

Điện tín Havas

Bên phía Tây, thì các nước Liêng-hiệp đã gao bả chào tỏ hòa-ước cho A-lo-mãn và Áo-ước rồi. Ngày 16 Juin rồi đây, có khi Áo-ước đã ký nhận tỏ hòa-ước

lý rồi; còn A-lo-mãn thì chưa dứt việc kêu nài mãi, cứ xin chấm dứt việc này giãm bớt điều nọ luôn.

Còn bên phía Đông thì dân-nghịch mạng Nga-la-tư còn đờng rối loạn, song bị binh Anh-lê công kích mãi và phân binh ấy bầy con yêu sức nên phải bại trận.

Ở hũa Baltique chiến-thuyền Anh-lê đánh rượt chiến-thuyền quân-nghịch chạy trốn trong ụ Vonstadt.

Binh Polonais chiếm lấy thủ Stanislau, hiệp với binh Roumains.

Thế giới tân văn

Trùng-Quốc ăn sửa hộp.

Mấy năm nay bên Trùng-Quốc ăn sửa nhiều quá. Sửa lò ngoài, quốc chớ lại Hương-cẩn mà bán mỗi năm có ngoài 4 triệu bạc. Chỉ tới bữa sửa thật chng ngày cũng to các. Các nước bán sửa cho Tàu thì có Huế-kỳ bán nhiều hơn hết. Một mình Huế-kỳ bán tới 3 triệu mấy bạc.

Sửa hộp mua về phần nhiều để cho binh lính dùng.

NHỰT BÓN Hộp quẹt

Hộp quẹt nhựt-bồn bán rất ngoại-quốc thiết là đặc mỗi hàng quẹt thì hộp quẹt Nhựt-bồn bán sẽ tăng lên mãi, vì những người lính và cây cũng đều làm giá rẻ.

Hộp quẹt Nhựt-bồn thì bán về Calcutta, Bombay, Java và Singapore nhiều hơn hết.

CEYLAN (XÂY-LÃN) Trọng Bấp hơn cơm

Ở xứ Wellassa và Bruerne Quốc-dân trồng toàn là bắp đờng mà ăn vì cần xứ ấy ưa bắp hơn gạo. Khi trước mỗi lon (46 li) bắp chỉ có 1 rouble, nay đây giờ giá ấy lên bằng ba, nghĩa là 1 lon giá tới 3 roubles.

Nhơn công làm bảm than đá và sỏi sỏi lửa bên Pháp-quốc, a ý nhau nghĩ hết thiết là đặc mỗi hàng quẹt thì hộp quẹt Nhựt-bồn bán sẽ tăng lên mãi, vì những người lính và cây cũng đều làm giá rẻ. Hộp quẹt Nhựt-bồn thì bán về Calcutta, Bombay, Java và Singapore nhiều hơn hết.

Quan bộ thuộc-địa A-lo-mãn kêu nài rằng sao Liêng-hiệp không để quyền A-lo-mãn cai-trị thuộc-địa của chúng nó, vì việc cai-trị có Vạn-quốc-hội kiểm-đượt.

Những tờ trả lời về các đờn A-lo-mãn kêu nài nay đã giao cho Đại-biêu A-lo-mãn rồi. Số tờ A-lo-mãn kêu nài đó cộng hết thảy là 48 cái.

Liêng-hiệp trả lời rồi chín cái và đã giao cho A-lo-mãn hôm thứ hai, hạn cho tám ngày, A-lo-mãn chịu không thì phải nói dứt một lần.

Báo Le temps nói hai bên cũng đờn hòa về mấy vụ đại khởi.

Nếu A-lo-mãn chẳng khừn chịu thì Liêng-hiệp sẽ ra lệnh phát binh công kích.

Quan đại-tướng Foch gửi tờ cho A-lo-mãn, dạy phải lập tức hủy cái lệnh cấm không cho binh Polonais trang quan địa phận A-lo-mãn và dạy A-lo-mãn phải chịu đời với chánh-phủ Anh-lê vì A-lo-mãn bắt giam 5 viên quan thủy của Anh-lê.

Hội Tờ-quốc Liêng-hiệp gửi tờ dạy chánh-phủ Hongrie phải dứt sự yểm chế dân Tobacco-Slovagues. Nếu lệnh ấy mà bắt tuân thì Liêng-hiệp át lượng binh gia phat.

EGYPTE Các giới loan ở Egypte nay đã dứt rồi. Chánh-phủ Anh-lê tính lại thì hao tới 400 triệu rúp, gần 150 lĩn bị thương, còn dân loan bị tử trận tới một ngàn tên.

NHỰT-BÓN

Chánh-phủ Nhựt đờng toàn lo khai rông tại ụ tàu tại thành Yokohama. Ụ kỹ làm 150 ngàn, xán móc thêm sáu cho Tàu sức trọng tải chừng 10 ngàn tấn vào đó đậu đờng.

Sở phí cuộc tạo tác tình đây cũng chừng 1 triệu yens (mỗi yon là chừng 3 quang tiền Tây).

TRUNG-HỦI

Chánh-phủ Tàu nghĩ rằng hát thuốc điều nhện quẹt thì chẳng kém chi là nha-phấn, làm lại cho nhơn-loại rất nhiều.

Bởi vậy cho nên Chánh-phủ Tàu cấm nhện quẹt trai con gái dưới 13 tuổi chẳng đợc hát thuốc điều. Còn lính bộ và lính thủy lễ gặp hát thuốc thì phạt nửa số. Các nhà trường cũng cấm không cho hát thuốc điều.

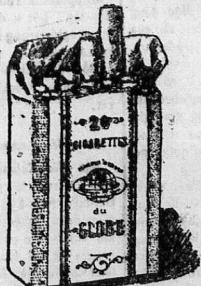
Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY LÀ RƯỢU NHỰT HẢO HẠNG

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LỘP

(TRẢI ĐAT)

Mùi nó thơm

tho diệu dàng

chẳng có thứ

nào bì kịp.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trữ mà thôi

Rút trong các nhật-báo

Chương trình kinh tế Nhật-Bổn Báo L'Opinion. — Mấy năm nay Chánh-phủ Nhật bổn chú ý lo khai hoá mở mang công thương nước nhà cho rộng lớn...

Năm rồi Chánh-phủ Nhật-bổn có ghi vào sổ xuất mà chưa một số tiền là 30 muôn eyens dùng để lập những học phần ở địa phận ngoại quốc; như năm 1918, Nhật-bổn có lập tại Ha-châu (Singapore) một cái hãng để chương độ hóa hóa bổn-quốc cho tiến hạ coi, hầu cho mở mang công thương cho rộng nữa.

Trong ít lâu đây, Chánh-phủ Nhật-bổn sẽ lập cuộc đấu xảo rất to tại thành Yokohama. Những hãng hóa và đồ kỹ nghệ đem tới đó mà trưng diện đặng bán thì toàn là đồ huê-mỹ tính xảo của các nước như là Huê-kỳ và Úc-dại-lợi, Argentine, vãn vãn.

Tồn-chỉ cuộc đấu xảo này là có ý để cho thương-gia Nhật-bổn do theo giá bán hoá-vật của các nước đặng định giá hàng bổn-quốc làm sao cho có thể mà cạnh tranh quyền-lợi với ngoại quốc cho đặng mới nghe.

Qua năm 1920, lối tháng Mars, Nhật-bổn còn lập chợ phiên tại kinh đô (Tokio) nữa. Chợ tr-bổn, bọn thương-gia và kỹ-nghệ đến thuận ý nhau làm, trong các cuộc định thì thế đây, thì Nhật-bổn quyết ý kinh dinh công thương nước nhà đặng mà tranh thủ mới lợi to cùng ngoại quốc.

VỤ GIAO-CHÂU (Kisencow)

Vụ này chẳng những là làm náo động dư-luân Trung-huê và Nhật-bổn mà thôi mà lại còn sanh nhiều rắc rối tệ, làm cho hai nước chặc phải rời rạc với nhau. Nguyên Trưng-quốc đã gào cho A-lô-mân chiếm cứ Giao-châu 99 năm, qua năm 1915 Nhật-bổn đoạt lấy, nên nay Tàu nại xin Nhật phải trả hoàn đất ấy lại cho Tàu; vì có bấy nhiêu đó mà học trò các trường đại-học bên Bắc-Kinh không đồng với thương-gia Tàu đặng tẩy chay (boycotter) hàng hoá Nhật-bổn cũng. Cái nghĩa đũa-chĩa của người Tàu cũng nên nêu lấy làm gương cho coi hoàn-châu vì tin Bắc-kinh vừa tới thì các nhà công thương ở Thượng-Hải (Shanghai) cũng đồng hiệp ý mà tẩy-chay hàng Nhật-bổn cả. Nếu tới tiệm buôn của người Tàu mà mua một cái hộp quet hiệu Nhật-bổn cũng không có.

Báo L'Opinion lại nói rằng Giao-châu là địa-phần thuộc về của Tàu, nên phải giao lại cho Tàu; vì chẳng khác như Alsac Lorraine của Đại-pháp; thì nay phải trả lại cho Đại-pháp tính như thế thì Tàu với Nhật mới đặng thuận hoà cũng nhau mà lo việc ích lợi cho nước nhà.

Lữ-Tông (Hes Philippines) độc lập

Báo Midi Colonial nói rằng Hes Philippines là Thuộc-địa Huê-kỳ có lẽ sẽ độc lập; bởi vì dân-tộc giữ trọn lòng trung nghĩa trong khi Huê-kỳ chinh chiến với A-lô-Mãn.

Bốn thảo pháp-luật về vụ này sẽ gửi về kinh đô Washington (Huê-kỳ) xem xét.

Về vụ nhập tịch Langsa.

Báo Midi Colonial có tin hành hải của ông Outrey là ha-nghị-viện hội-viên Đại-biểu Nam-kỳ; ông Outrey có tên tiếng Nam Thuộc-địa bộ Thượng-thor và xin chính đốn pháp luật nhập tịch dân Langsa lại cho dân Annam nhỏ. Nếu để theo chỉ-dụ ngày 13 Novembre 1913 thì bổ huộc và hẹp lượng quá, vì hệ ai nhập tịch Langsa được thì riêng một mình

buồng quyền mà thôi, chứ vợ con không được hưởng chung một quyền một pháp luật với mình. Nói tóm lại mà nghe, chỉ-dụ ngày 13 Novembre 1913 đó nghĩ chẳng khác nào như cho rời mà còn đòi thân lại; để ý làm cho thói chỉ nhảm dân, ngăn đường đón ngõ không cho hàng dân-tộc có trí-thức xứng đáng nhập tịch Langsa đặng hưởng đồng quyền bình đẳng.

Vả dân Annam bằng ngày bằng lo lẫn làm cho về sau cho châu đặng vinh vang, nếu lấy theo chỉ-dụ 13 Novembre 1913 mà thi hành ở Nam-kỳ ta thì sự nhập tịch Langsa không ích chi cả; vì vậy nên dân bổn-quốc không muốn xin nhập tịch Langsa, nghĩ giữ quyền dân của mình cũng chẳng hại chi hết. Vì vậy nên trong số 3 triệu rưỡi Annam mà có 380 người đặng nhập tịch Langsa mà thôi.

Chỉ-dụ ngày 13 Novembre 1913 sánh với chỉ-dụ năm 1881 thì chỉ-dụ này cho quyền rộng rãi lắm; nên ông Outrey xin chính-đốn thế nào cho Annam để nhập tịch Langsa, vì nếu để chỉ-dụ 1913 mà dùng hoài thì người Annam thôi chỉ chẳng ai còn muốn tới việc nhập tịch Langsa nữa.

Ông Outrey lại nói: Annam đã trải tâm trạng nghĩa với Mâu-quốc 4 năm khối lửa, vậy thì Mâu-quốc phải tỏ lòng yêu mến con dân mà mở rộng đường cho Annam nhập tịch Langsa để như các dân ngoại quốc vậy.

BÔNG ĐU'NG THỜI SU'

GIÁ LỬA GIÁ BẠC

Lửa mỗi tạ 68 kilos chợ tới nhà máy nay lên giá từ \$325 tới \$ 335

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Kho nhà nước, Hàng Đông-Dương, Hongkong Shanghai, Chartered Bank, and Banque Industrielle de Chine.

NAM-KỲ

Salgon

Ông Sarrau về tới Đại-Pháp. — Có tin về-tuyên-điền Lyon cho hay rằng ngày 20 Juin 1919, quan TOÀN-QUYÊN ALBERT SARRAUT đi chiếc tàu Paul Lecat đã về tới hải-khẩu Mat-xây (Marseille) rồi.

Bên-báo rất mừng cho Ngài đi về tới quê-hương và cũng cố chúc cho bao nhiêu sự hi-vọng của Ngài đều được toại ý, đặng cho Ngài mau trở lại Đông-Dương mà khai hóa dân xứ này cho mau tiến bộ.

Quan Phú Vinh vinh qui. — Bị bắt nhiều hiệu là Sphinx ở bên Đại-pháp sang mua hàng Cọc-Đông, đi đến Saigon ngày thứ hai 23 Juin 1919 nay lối 10 giờ ban mai.

Có ông Nguyễn-vân-Vinh là Tri-phủ hũa nhất, thường thọ ngũ đẳng Đứ-tinh, là người phụng sự sang giúp Mâu-quốc trốn 3 năm trời mà lo lần điều đình những lính và thợ Annam bên ấy.

Nay Ngài tháp tùng chiếc tàu Sphinx mà trở lại Nam-kỳ, đi tới Saigon rồi. Vầy Bên-báo cũng kính lời tỏ ý chào mừng Ngài đã có công dạy với quê-hương cùng Mâu-quốc trong cơn khố-lực; Nay mưa tanh gió tang rồi Ngài mới trở về thì biết bao nhiêu là vinh diệu.

Mytho

Khách-trá chơi miễn cả. — Trong buổi cạnh-tranh thể-thể này, không có cái thể-thể nào mà mạnh hơn cái thể-thể đoàn-thể, cái thể-thể ấy mà gây với ai, thì không hai cũng hai, không giết cũng chết. Cho nên khách-trá thường hay lợi dụng cái thể-thể đoàn-thể ấy làm: Hễ có hơn gian với dân nước nào thì chàng cần phải dùng binh-khí mà đánh giết, duy cứ rập rình vào chớ không biết tìm mà tẩy chay (1) hàng-hóa của nước ấy cũng đủ. — Cách chừng mười mấy năm trước đây tẩy chay Huê-kỳ một lần rồi. Mới đây bên Tàu đã

(1) Tàu kêu tẩy-chay, Annam ta kêu là: Bê-chê; tiếng Langsa gọi là: Boycotter. Khách-trá hễ gian nước nào thì rập nhau tẩy chay không đem mua bán với nước ấy nữa. 1 mao đó dùng chi của nước ấy ở trong nhà cũng hay hết.

là y như mà tẩy chay Nhật-bổn. Nay họ lại còn thêm miếng cũ mà muốn tẩy chay tới người Langsa nữa. Ông Labbé là chủ nhà máy denim khi Mytho mới bị Khố-trá Mytho tẩy chay đây.

Số là theo trong tờ giao-rước thì phải đòi khi phải trả theo giá bạc mỗi ngày. Nay ông Labbé thấy giá bạc càng ngày càng lên mãi, (mỗi một đồng bạc một lần tới 2 quang mấy tới ba quang, mà nay lên cho tới 5 quang 5, hoặc 6 quang 7, thì mất tiền nhiều lắm), nên ông tính tiền đến theo giá 3 quang mà thôi. — Bởi đó cho nên khách-trá ở Mytho bên ta rập nhau rùng rùng bỏ hết den kim, không thêm thập nữa, chỉ mua den lụa mà thập vậy thôi.

Ấy là cái số-trường của họ đó.

Nhơn sát hơn hãy là địch khi sát hơn. — Có tên đây tớ kia ở với ông đũa-chủ nó giàu có rồi bị bệnh thiên-thở không thể chấy của tên ấy chôn theo thế lộ huộc, nghĩa là bỏ vôi trong quan-tài cho đầy rồi mới chôn.

Song chôn cái tên ấy rồi có tiếng đồn rằng tên đây tớ chết đó là bị con ông chủ nhà làm chết. Bởi sự công-pháp huộc thiên-thở mình nên ông chủ tên kêu anh con này đây tớ đó cho hai tên đồng bạc đặng khỏa lấp việc chớ rồi.

Nay ông đã lạy ra, nên quan thấy đã mà thấy nó khẩn nghiêm, song chưa biết chơn giả lẽ nào.

Bentre

Một một muốn rước bạc. — Tại làng Lương-hóa về tổng Báo-thành (Bentre) có hai vợ chồng ông hương bảo Ng. nhà giàu lớn con cái đều có tư riêng, vợ chồng già ở với ít đứa cháu nhỏ và tôi tớ, tánh hai ông bà không hay se sua, nên ít ai biết có bạc nhiều, vì năm rồi thất mùa, nên năm nay trộm cướp liếng liếng, trong nhà có một cái tủ sắt lớn (1m 60) mà chỉ dùng mười mấy năm trước đây tẩy chay Huê-kỳ một lần rồi. Mới đây bên Tàu đã

(1) Tàu kêu tẩy-chay, Annam ta kêu là: Bê-chê; tiếng Langsa gọi là: Boycotter. Khách-trá hễ gian nước nào thì rập nhau tẩy chay không đem mua bán với nước ấy nữa. 1 mao đó dùng chi của nước ấy ở trong nhà cũng hay hết.

lấy về mà cũng không dám để trong tủ sắt, bỏ giấu trong vựa lúa, đời bà ngày trước một lần, có một đứa cháu nhỏ đi đợng theo bà nên biết chớ.

Một đêm nó có đem hát bộ gần nhà bà, bà đi coi hát không để có hai đứa này ở trái tím tâm biết bà có đũa bạc mà không biết chớ, chớ bà đi coi hát ở nhà lên đó con nhỏ, bừa cho nó bạc; con nít hăm tợn bèn chui cho hai tên trẻ gian lấy mắt cái trap ấy đời bà ngày mà bà chưa hay.

Khi ấy có người đũa bà lối xóm thấy hai tên ấy có nhiều bạc song không biết ở đâu mà có, nên tới nói cho bà hương hay, bà hương nghe nói phật nhĩ, liền đi coi lấy cái trap thì đã mất rồi, bèn tri hô làng xóm tới tìm con cháu nói hai đứa ấy có cho nó một đồng bạc.

Bắt hai tên kia tra xét lấy lại được ít trăm, tính mất trên 45 ngàn đồng mà lấy lại có mấy trăm, còn bao nhiêu chúng nó khai đầu chớ mấy chớ nó không biết ai ăn cắp, nay hai đứa ấy còn bị giam chưa kết án.

Ấy đó; người đời của chúng, biết ai là chủ?

Bac-ky

Đám ăn cướp ở Đông-trịu hôm 17 avril 1919. — Lũ ăn cướp xuống đánh số M. Pivet ở Đông-trịu hát bà Pivet và ông Leibrecht mà cầm tù đặng chờ cho trong thân-nhơn của hai người ấy đem tiền tới chuộc. Song đi lâu rồi mà trông không thấy ai tới chuộc, lại còn bị lính theo đuổi bắt; nên lũ ăn cướp tính bề chẳng tiện liền thả bà Pivet và ông Leibrecht về hôm 11 Juin. Hai người về tới Hải-phong hôm 13 Juin, đi chiếc tàu «Vinh» của số Thương-Chánh.

Vì trong lúc bị cầm tù thì hai người mất lấy lo rầu bỏ ăn không ngủ, thân thể gầy mòn, mặt mày đổi sắc. Chúng tàu đặng lại gặp được thân-nhơn và những thân-bằng quyến-huộc, thì bà Pivet thăm hỏi mà khóc rưng, thấy thub-chính bị ai như thế, thì ai nấy cũng rưng rưng nước mắt mà mừng cho người thoát khỏi họa to.

Bà Pivet còn chôn có một cái áo vá mang một đôi dây rạch không vá mà thôi.

AI ĐIỀU

A Monsieur le Directeur du NÔNG-CÔ-MIN-ĐAM,

Kính thăm Ông động binh an, sau đây xin Ông vui lòng cho tôi xin một chiếc giấy, xin hành hải ai đi điều này vào báo, tôi rất cảm ơn.

Nay kính

Tôi mới tiếp được tin buồn rằng: chính-thức của M. Lưu-phát-Đạt, tho-ký đang giữ việc tại dinh quan Hiệp-lý (phòng Hội-dồng Quận-hạt) là cô Nguyễn-thị-Lý đã 11 trấn hôm ngày 9 Juin 1919, nhằm ngày 12 tháng 5 Annam, hưởng thọ 34 tuổi. Thăm thay tuổi chưa đúng bao-nhiêu, mà sớm phải rời nọ thế! Rất thương tiếc thay cô Nguyễn-thị là một người đàn bà hiền đức ít ai sánh kịp, đạo tam tưng từ đức đến giờ vẹn, ở cùng cha mẹ anh em hiền chuộng trọn bề hiếu đạo, giữ phận làm dâu, cho đến đời người lần cận và kế gia-dịch trong nhà thầy đều yêu mến.

Cuộc tổng chung nhằm ngày 10 Juin, lối 2 giờ trưa, khi đưa linh-cữu, bà con thân thích cùng láng xóm và thân-bàng quyền hữu đều đưa ra tới phần mộ tại làng Hoà-an (Cao-lãnh) là nơi tổ-quan của người, ai nấy cũng đều thương tiếc.

M. Lưu-phát-Đạt đây là bạn cố-giao của tôi, tánh tình thuần đức, lại rừi mà thật ngầu đưng lúc trung niên, ấy cũng là một đức đại bất hạnh đó.

Vậy nay tôi kính đởi lời mà phân ưu cùng người và qui-quyên người và cầu chúc cho linh-hồn cô Nguyễn-thị sớm được hưởng phước thanh nhàn nơi tiên cảnh.

Saigon, le 20 Juin 1949
NGO-KHU-BINH, GIÁO-SƯ,
giúp việc tại phòng quan Đốc-học chính SAIGON

HÃY HỒI THƯ ĐỒNG HỒ

"OMEGA"

Mà mua ấy là thứ tốt hơn hết

CÓ LẮM BỐ KỂU:

Đềng vàng, đềng bạc và đềng các loại kim

Một mình hàng

L. CAFFORT

ở tại đường CAYNAT SAIGON có bán mà thôi.

LỜI RAO

Nguyễn vợ chồng tôi là Tô-văn-Hưng và Nguyễn-thị-Dương, ở làng Long-Hồ, tổng Bình-Long (Vinhlong) có hạ sanh 3 gái 4 trai, duy có tên Tô-văn-Ty, kêu là Bầy là đứa hoang đàng, có bạc xai phá của vợ chồng tôi từ nhỏ đến nay, nó 27 tuổi không biết bao nhiêu, như là 2 năm sau đây mỗi năm tôi trả nợ thế cho nó hơn 2 ngàn đồng bạc.

Vậy nay vợ chồng tôi rao cho Lục-châu bay rằng: kể từ này về sau vợ chồng tôi không nhìn tên Ty kêu là Bầy là con nữa. Và nếu ai cho nó vay bạc tiền chi nữa, thì không được phép đến nhà vợ chồng tôi mà đòi hỏi chi nữa hết.

Vinhlong, le 17 Juin 1949.
TÔ-VĂN-HƯNG cần bạch.

Tin mừng

Kính ông Chủ-bút Nông-Cô-Min-Đam, xin ông rộng lòng đăng báo bài này mà nên gương lành của một người rất có công dạy với nhà nước.

Nguyễn ông Phạm-ngọc-Tây, Phó-tổng Lợi-Trưởng thuộc tỉnh Mytho, là bạn cố giao của tôi, mà cũng là một vị khách-quan của ông; nay đã được cấp bằng thăng chức Cai-tổng, về tổng Lợi-trưởng theo lời nghị của quan Nguyễn-Soái Nam-kỳ ngày 3 Juin 1919 này. Vậy tôi xin động dịp này mà kể hết công-lao và lý-lịch của người ra đây đăng để làm gương cho dân hậu tiến.

Kể từ năm 1889 người ra làm Thôn-trưởng luôn đến Hương-giáo, 1893, 1896, đến Hương-chủ 1897, 1898; lúc ấy thì chợ vằm Rachel-gim, làng Kim-Son, vẫn còn rừng bụi, có một giấy phở nhà nằm ở dưới mé sông. Khi người làm Hương-chủ, thì người bầm với quan chủ-tỉnh Mytho mà xin phép khai phá rừng bụi, làm ra đường chữ thập, để giấy phở nhà sáng dưới sông để làm trên bờ, bấy giờ trở nên thiêng-thị, phở xá bằng ngôi đồng đảo, và có tiệm cưa. Người làm đến chức Phó-tổng là năm

1899 đến nay là 1919, 20 năm trọn Nhứt-hạng Phó-tổng, bảy giờ lên Cai-tổng tam bang: — Người làm tôi nhà nước hết lòng trung tín, bất dạng những tội chỉ giải đến Tòa làm án, xin kể dưới đây:

1— Xét vụ Nguyễn-thê-Hiền, ở làng Bang-long bị án trộm lúa gạo; bắt tên Thôi, tên Ngưu tên Thần, chịu có án trộm, giải đến quan Biện-ly, hôm ngày 40 Juin 1904, kêu án 3 tên đó;

2— Xét vụ tên Hôn ở làng Ban-long, bắt đảng tên Sơn, tên Đâu, giải hôm ngày 47 Juin 1906, Quan Biện-ly kêu án 2 tên đó 3 năm tù tại an cướp-trâu;

3— Xét vụ án cướp Nguyễn-văn-Trai ở làng Ban-long, bắt đảng tên Lê-văn-Bình, giải hôm ngày 18 Janvier 1915 Tòa kêu án sáu tháng tù.

4— Bắt đảng tên Huỳnh-văn-Dụ ở làng Mỹ-quí, lấy đảng một cây súng già, một lòng, bằng đồng, giải hôm ngày 25 fevrier 1916 giải đến Tòa, kêu án nó 6 tháng tù.

5— Xét bắt đảng tên Nguyễn-văn-Trần ở làng Kim-Son, có tờ giấy vàng, làm hội kinh giải hôm ngày 7 Mars 1916 Tòa án bỏ tù.

6— Xét bắt đảng tên Nguyễn-văn-Sung, Trần-văn-Chứ, Trần-văn-Dương, tên Cang, ở làng Ban-long, tên Cư ở làng Mỹ-hậu tên Thủ-tạ Phiệt ở làng Phong-trang giải hôm ngày 26 mars về vụ làm nghịch Tòa binh Saigon; kêu án chung nó 20 năm, cầm cố.

7— Xét bắt tên Phạm-văn-Tân Võ-văn-Nhiên, Võ-văn-Nhân, giải hôm ngày 10 Decembre 1916. Tòa kêu án chung nó 6 tháng tù.

8— Xét bắt tên cựu bộ Thi, ở làng Phú-quí, có lấy đảng, một cây súng già một lòng, giải nó đến quan Biện-ly giam nó ngày 27 Septembre 1918.

9— Bắt đảng tên Thơ, làng Mỹ-dồng, Tổng Lợi-mỹ, án trộm lúa tên Thịnh, ở làng Mỹ-hậu, giải đến quan Biện-ly, giam nó ngày 14 mars 1918.

10— Bắt đảng tên Nghĩa, ở làng Bình-chánh-trung, án cướp Nguyễn-ngọc-Lưu làng Mỹ-hậu, giải nó đến quan Biện-ly, giam nó ngày 13 Janvier 1918.

11— Bắt đảng tên Hữu Cường-trần, giải cho quan chủ-tỉnh, đưa nó vào thành quan binh, ngày 21 Septembre 1918.

12— Bắt đảng tên Ân, án cướp Thôn-trưởng Hương, ở làng Ban-long, giải nó đến quan Biện-ly, ngày 18 Septembre 1918 kêu án nó 1 năm tù.

Nhưng người công còn làm nhiều đứu ích-lợi cho dân trong bốn tổng, như là: chủ-ký đường-sa văn văn, không kể cho xiết được. Đứa này mà quan trên xét rõ nên mới thăng chức cho người mà thường chỉ công siêng-năng cái lòng trung-tín của người thiệt là xứng đáng.

Từ đây người lại được thêm quyền mà trở gian dật bạo, thì dân sự trong phần tổng của người sẽ trở nên cực khổ thuần phong mà an cư lập nghiệp.

Nguyễn-thê-Ngọc

Mừng bạn vinh thăng

Kính ông chủ-bút Nông-Cô-Min-Đam, xin ông rộng lòng cho tôi một khoản để đăng bài này mà chúc mừng cho ông TRẦN-MINH-HỮU là nghiệp-chủ, Cai-tổng Bình-Trường (Sóc-trăng) và ông NGUYỄN-VĂN-PHÔNG là nghiệp-chủ, Hương-chủ làng Hoa-Tú (Sóc-Trăng) đều mới lãnh cấp-bằng lên chức Huyện-hàm, theo lời nghị của quan Toàn-quyên ngày 20 Mai 1919.

Nguyễn hai ông này đều là nhà phú-hộ, lại là người hào-hệp, thân người vui làm, việc nước cần lao, việc lập-sốt sáng; quan trên yêu chuộng, dân dưới kính vi. Đến nay mà được-chánh-phủ bang thưởng hàm tước như vậy thì thiệt xứng đáng là đương nào. Nên tôi đây là người tri-thức của hai ngài, phải kính tặng và lời mà mừng cho hai ngài rày đã được được lên đường vinh diệu.

TRẦN-VĂN-LƯƠNG

Thống-ngôn tại Tòa án Sóc-trăng

Bản-báo cũng nghe tin rằng ông ĐĐ-phước-Tông là Thống-ngôn tại nhà thương thị thành-phố Saigon, lại cũng là một vị khách-quan của bản-báo, cũng được thăng hàm Tri-huyện, theo lời nghị quan Toàn-quyên ngày 20 Mai 1919, nó 6 lượt với hai ông Trần-minh-Hữu và Nguyễn-tân-Phong ở Sóc-trăng.

Vậy bản-báo cũng dùng luôn một dịp mà kính mừng cho ba ngài:

Phận nước trau dồi nên phú-hộ
Hương trời rộng vẻ cửa trăm anh.

Nông-Cô-Min-Đam kính tặng

ĐAM CƯỚI

Đã bao mới được tin rằng Lữ-làng của ông Phạm-văn-Tùng nghiệp-chủ tại Tây-ninh là thầy Phạm-văn-Hoè, Tho-ký đang từng sự tại Tòa Bộ Bacieu; đến ngày 28 Juin 1919 này sẽ cưới lữ-ai của ông Nguyễn-văn-Hồ nghiệp-chủ tại Sa-châu (Beaire) là cô Nguyễn-thị-Huân.

Vậy bản-báo kính mừng cho hai vợ chồng mới:

Phụng từa loan dật, hai họ rõ ràng to lớn.

Chồng hòa ợp thuận, trăm năm vẹn vẻ mới giống.

N. C. M. Đ.

Annam ta khá dè

Sợta như đây là... (text continues with a story or commentary about local events and social issues, mentioning names like Di-Lạc and various social conditions).

Xem kính ấy rồi tôi cười thâm, khá khen cho chửa dâm có gan bày lời huyện trả mà phiên hoặc người Annam ta, họ tưởng có nước Annam chẳng có người nào mà xét thấu việc gì cho họ mà lại cho ta sao. Có nhiều nhà khi nghe mấy lời kinh ấy tưởng mang mà nhàn đên, vàng bạc đốt vãi, rồi về bùa mà đeo, tên họ là nào cũng hết đời ba đời. Mà nếu có nước

Annam đều làm ợy hết thì khách-tri thú lợi biết bao nhiêu tướng có li đến bạc triệu.

Thầy ợy thì lấy làm giận hết sức, trách sao đồng bang nhẹ tình nhẹ lý, không suy nghĩ lại cho rõ ràng là chúng rồi sẽ làm, nên lật đật lạy đòi hàng mông ơn ông chủ-bút an hành động sớm truyền rao cho đồng bang suy xét kẻo khách-tri không có nhân đên mà bán cho đũ.

Theo mấy lời trong kinh của khách-tri nói rằng ai đi lời thì trao máu họng mà chết lập tức, vậy thì xin đồng bang không ít bùa, chờ chừng nào nghe tin tôi chết như vậy thì sẽ làm theo tưởng cũng chẳng muộn chi.

Sau đây tôi ước ao làm sao chánh phủ tra xét những lời huyền hoặc đó, gặc bỏ đầu mà ra, lấy luật pháp mà gia hình động răn những kẻ bày đầu huyền hoặc mà sự dục họ dân đời nát lăm lăm, nếu chẳng sớm trị ai nó còn bày đầu nữa chớ chẳng khĩ.

NGUYỄN-VĂN-HỮU,
Secrétaire au 2e Conseil de guerre
Saigon.

LÊ KHÁNH-THÀNH
NAM-KỲ CHỈ-CUỘC
Công-ty tại Thủ-đức

Trong N.C.M.Đ. số 112 bản-quán có thuật cuộc Lê-khánh-thành, Nam-kỳ Chỉ-cuộc Công-ty. Lúc ấy ông Lê-văn-Chring có đọc một bài tệ ợn quan Toàn-quyên về ông Nguyễn-minh-Quang có đứng diên-thuyết về cuộc công-nghệ của Ngài. Song mấy kỳ báo rồi, bản-báo mới đăng bài diên-thuyết của quan Toàn-quyên, nên không thể đăng được.

Nay bản-quán xin đăng cho hai bài ấy cho đồng-bang tường tác.

N. C. M. Đ.

Bài diên-thuyết của ông Lê-văn-Trung.

Bản quan Toàn-quyên, Ngài đứng sưa soạn từ Diệt-Đông-trưng mà về Mậu-quốc, song ngài cũng sẵn lòng đởi gót đến dự cuộc Lê Khánh thành nhà máy làm giấy của chúng tôi,

Ấy là ngài muốn tỏ cho người Annam thấy rõ lòng ngài thương tưởng con dân là đường nào và ý ngài triều mến xứ này là đường nào. Vậy xin ngài cho phép tôi thay mặt cho hội công-nghệ của tỉnh dâng lời khen ngợi và tạ ơn ngài.

Tôi cũng xin kính lời cảm ơn quan Nguyễn-soái Nam-kỳ có lòng chiếu cố đến đây mà làm cho chúng tôi vui lòng và nong chi chúng tôi, đặng cho chúng tôi làm được mới khởi ra đây cho mau thành tựu.

Tôi xin các bà các ông nhận lời cảm tạ của chúng tôi và xin cho phép tôi nhưng-lời cho ông Nguyễn-minh-Quang là bạn-bữ rất hậu mà cũng là người cộng sự rất quý của tôi, làm Tổng-lý nhà máy này. Ông Nguyễn-minh-Quang là một người bất thiệp cần cần, đầu gặp lúc lo, đầu đầy đầy công việc, người cũng chẳng nề. Vậy nay xin để cho người lãnh phần các nghĩa vụ công-nghệ của chúng tôi. Người đi có công cụ nhọc, vậy thì người cũng phải hưởng chút mùi vị hạnh phúc.

Lời diễn-thuyết của ông Nguyễn-minh-Quang

Bản quan Toàn-quyển,
Bản quan Nguyễn-soái,
Các bà,
Các ông,
Nay ông Đổng-lý của tôi là ông Lê-văn-Trung muốn cho tôi được vinh diệu, nên mới giao cho tôi tổ về cái lịch-sử nhà máy làm giấy của chúng tôi, nay được các bà các ông đến đây để khánh-thành này thì lại càng rõ ràng lắm đó.

Số là trong năm 1913, lúc ấy Mậu-quốc ta đương chống cự với quân tàn bạo, là quân đế-tuyên nay đã ngã rồi, hết đấm xung hùng hết đấm kiêu ngạo, hết đấm tham lam nữa; lúc ấy binh A-lo-mân đương tràn qua mà chiếm đất Đại-pháp, tôi đầu đầu phá hại đó, đầu nông-công cũng không thừa; lúc ấy bên Đại-pháp cũng không thừa, lúc ấy bên Đại-pháp cũng không thừa, lúc ấy bên Đại-pháp cũng không thừa.

Tuy vậy mà chúng tôi bền lòng gần chí lực thẳng các đều tráo trở, nên nay nhà máy của chúng tôi đều cóm tí tíu, mà cũng đã lập thành được rồi, nên chúng tôi rất tự tại chi. Chúng tôi lấy làm chúng tôi may được thấy những sản-vật xưa nay bỏ hết mà kể từ nay sẽ có chỗ đứng. Như rơm là vật nhà nông bỏ, để cho trâu bò ăn, xát mĩa của máy là đường để chum, những tranh là một loại nhà nông chum

Ông Lê-văn-Trung xưa nay hằng lưu tâm khai-quảng đường kinh-tế cho nước nhà, hằng có chí lo lắng về cuộc cạnh-tranh chiến-hậu. Người thầy xử ta có sẵn Nguyễn-tiện nhiều thứ, nên người sáng ý tình lập một nhà máy làm giấy cho mau. Người xưởng ra kêu bù và lật đặt góp vốn đợc: chút đỉnh nong nã lo làm qua đến tháng Décembre 1916 thì hội «*Nam-kỳ Chi-cục*» đã thành lập.

May chúng tôi kiếm mua ngoài Bắc-kỳ được một đàn máy đủ hết mà lại giá rẻ. Tôi ra Hanói ở 8 tháng trường, qua đến tháng septembre 1917 tôi mới đem hết đàn máy ấy về tới Thủ Đức là chỗ chúng tôi lập đây; vì chỗ này sản có suối nước trong lấy làm tiện lợi cho cuộc công-nghệ của chúng tôi lắm. Trọn một năm rưỡi nay chúng tôi làm việc không khi nào ngắt, cứ chuyên lo dựng nhà máy cho rồi, vì vậy nên ngày nay mới chạy được như thế.

Làm cho nên cuộc như vậy, không phải là xuôi thuận luôn luôn. Chúng tôi đã làm lúc gặp nhiều nỗi gay go trắc trở. Đám xin đống-bang miền phía, để cho tôi tổ thiệt ra đây, vì theo nghề công-cổ thì chúng ta còn bơ-thờ lắm. Là vì chúng ta chưa có chỉ hùn hiệp, chúng ta còn nhệ-tánh nghi nan, chúng ta vẫn hay nhọc nhằn. Đã vậy, lại còn thêm thấy nhiều cái gương trước bất thành nữa, nên làm cho chúng ta sanh lòng nghi kỵ nhau, rồi để cho người ngoại-bang họ sản có chỉ đoàn thể, họ tóm thâu các mối lợi lớn-trong xử hết!!

Nhà máy làm giấy đây cũng vì vậy mà bị trắc trở nhiều ít. Tôi tưởng lần lần chúng ta xem gương của đàn anh chúng ta là người Pháp mà bắt chước thì mới bỏ mấy thói ấy được.

Tuy vậy mà chúng tôi bền lòng gần chí lực thẳng các đều tráo trở, nên nay nhà máy của chúng tôi đều cóm tí tíu, mà cũng đã lập thành được rồi, nên chúng tôi rất tự tại chi. Chúng tôi lấy làm chúng tôi may được thấy những sản-vật xưa nay bỏ hết mà kể từ nay sẽ có chỗ đứng. Như rơm là vật nhà nông bỏ, để cho trâu bò ăn, xát mĩa của máy là đường để chum, những tranh là một loại nhà nông chum

lâm vì không biết dùng vào đâu, chỉ dốt lấy tro mà thôi, mà tro cũng chẳng qui chi đó; còn giấy lộn, còn để rách nữa... Các vật ấy từ nay về sau sẽ đem về nhà máy dặc rửa, xay nghiền cho nát, làm ra bột; bột này làm nên tổ giấy trắng đặng dùng mà truyền bô tư-tuống cũng trong thế giới văn-minh này.

Các bà, các ông, nhà máy của chúng tôi lập đây lại còn làm cho có chỗ cho đống-bang chúng tôi làm ăn nữa, người đi lượm đá rạch, kê đi các tranh, đàn bà thì lượm đá, xếp giấy, đàn ông thì làm nhiều nghề khác nữa, từ nguyên-liệu mà ra tới tổ giấy thì biết bao nhiêu công việc.

Bản quan Toàn-quyển,

Chúng tôi nay đem tài mọn mà giúp ích cho cuộc kinh-tế tinh tấn trong quê-hương chúng tôi như vậy, thì chúng tôi mừng lắm. Đống-bang của chúng tôi quen tành mà vẫn trong đường quan lại; nay chúng tôi làm đây là có ý muốn cho đống-bang của chúng tôi thấy rằng nghề nào cũng qui cả, rồi chúng tôi khuyến khích nhau mà kinh-dinh công cở đặng vào hội quyên-lợi cho nước nhà. Ấy là một tôn chỉ của «*Nam-kỳ Chi-cục Công-ty*» đó.

Nay chỗ lo lắng của chúng tôi được kết quả như vậy, ấy công nhờ có nhiều người như là nhờ có đàn anh Langas, đem lòng chiếu cố, như quan Nguyễn-soái Nam-kỳ sáng lòng thương tưởng, như Đổng-Dương Ngân-hàng giúp đỡ bạc-tiền, như ông Canavaggio là Hội-đồng quản-hạt cho mượn đất tốt cát nhà, cho dùng nhứt trong lấy nước, như ông Trang-sư Saiez chỉ bảo lời lẽ, như ông Hội-đồng quản-hạt Ardin, như ông Prêtre, ông Mercier Beanné, ông Lemaitre, ông Autret giúp lời bài trí, như ông Carrer trọn ba tháng trường lo ráp máy luôn luôn không nghỉ. Còn nhiều người khác nữa, không làm tới xin lỗi vì kể tên không hết, thấy đến vui lòng mà khuyến lơn chỉ bảo cho chúng tôi nên chúng tôi thừa dịp này mà tỏ lời cảm tạ đả thiên tạ.

Bản quan Toàn-quyển.

Đã 4 năm rưỡi nay chiến tranh kịch liệt, thế thảm không cùng, ngày nay Mậu-

cuộc toàn thắng vinh diệu rạng ngời, các con khoái lạc, ngày nay dân-tộc Việt-Nam nhờ ngài lấy lòng mơn huệ mà cai trị nên đã tỉnh giấc trăm năm mờ mắt trên vòm ngút mây mà đóm đặng trời xanh, nay ngài sắp trở về Đại-pháp làm cho đau lòng cũ xứ Đông-dương, ngày nay nhà máy của chúng tôi khởi sự chạy được.

Chúng tôi khởi sự chạy được mới ngài đến xem công cuộc của chúng tôi hoàn toàn rồi. Nay cái đường của chúng tôi đi đã mở rộng.... Bản quan Toàn-quyển, chúng tôi kính nguyện cho ngài trở qua đây cho mau. Vậy chỉ xin ngài hãy trở qua, trở qua xứ Nam-kỳ này mà đi công-nghệ của Annam thiết lập đặng rõ biết rằng Đại-pháp qua đây mà máy đồ con dân Đông-dương chẳng ửng công, vì lời dạy ấy đâu đó đều kết quả.

Các bà, các ông, đến mà làm cho chúng tôi được vinh diệu hôm nay, vậy tôi xin mời các bà các ông hiệp cùng chúng tôi mà tung hô lớn lên:
Quan Toàn-quyển vạn tuế!
Nam-kỳ vạn tuế!
Đại-pháp yêu dấu, hiển vinh vạn tuế!

BÀI DIỄN-THUYẾT

của ông Trần-trình-Trạch, *Quản-hạt Hội-đồng, Bacieu Nông-nghiệp Trường-tê Hội-Hội-trưởng, Học-địa-tiểu-viện đất quan Nguyễn-soái Nam-Kỳ ngày 6 Juin 1916 tại nhà việc làng Vĩnh Lợi (Bacieu).*

Kính quan Nguyễn-Soái,
Kính quan Tham-biện,

CÁC ÔNG,

Ngày nay chúng tôi lấy làm vinh hạnh mà được tiếp rước quan Nguyễn-Soái Nam-kỳ chức quan Chủ-tinh và các quan-viên chức sang Tây Nam trong tình vào địa hội-quan của chúng tôi.

Quan Nguyễn-Soái là người đấng khai-sáng hội Nông-nghiệp Trường-tê trong Nam-kỳ. Nay người đến viếng hội của chúng tôi thì chúng tôi càng vinh diệu, càng khoái chí mà lo lắng cho hoàn toàn

cuộc lợi dân tộc quốc của chúng tôi gây dựng ra đây.

Bản quan Nguyễn-Soái, hội của chúng tôi lập ra đã hơn 6 tháng rồi; nay ngài đến đây làm cho hội được thành danh.

Ấy là điều chúng tôi ước vọng bấy nay, nay được vậy chẳng những là làm cho chúng tôi vui lòng quên hết công cực nhọc nhằn xưa mà thôi, mà lại làm cho chúng tôi phi nguyên ao ước.

Quan Chủ-tinh của chúng tôi đã sáng lòng và giúp chỉ dẫn chúng tôi; còn ông Loye cũng hết lòng khuyến bảo. Hai ngài thấy đây có một nơi đây và chúng tôi nghĩ cũng nên thừa lấy dịp này mà tổ chức các ty. Tuy hội chúng tôi có người nghèo như vậy mà ngày nay mới có 138 hộ-viên mà thôi, cũng tính số hùn về Nông-nghiệp Trường-tê ngân-hàng thì được 2.248 phần hùn.

Đóm số hộ-viên thì ai cũng cho là hội không phát đạt. Song tính số phần hùn và tính số tiền bạc vậy hồi đặng ngày nay thì hội thiệt là thành vượng.

Chúng tôi khởi sự cho vay kể từ tháng Fèvrier mà thôi, mà đến ngày 31 mai 1919 số vay hồi được đến 294.191\$16.

Chúng tôi ước muốn sao Chánh-phủ chịu bảo-tửn đặng cho chúng tôi có thể có sản một cái lớn, hề ai để cho chúng tôi xuất tiền ấy mà cho liên tới đợc bạc trên ngân-hàng gọi lại chúng tôi sẽ huân lại. Đợc như vậy thì hội của chúng tôi mới được yên tiện mà tấn bộ mau.

Theo cuộc mở mang kinh-tế lý-tài thì tình của chúng tôi còn chậm trễ lắm. Diện tích trong tỉnh trông tíu được mới có một phần tư mà thôi, còn bao nhiêu nữa thì đất cũng cao đù song còn bỏ hoang nhàn cả thảy. Muốn khai phá phần đất hoang ấy thành điền cho mau (ấy là điều chúng tôi hết lòng ước vọng) thì Chánh-Phủ phải đem lòng từ huệ mà giúp sức mới được.

Xưa nay thì chúng tôi vẫn đã có lòng trông cậy ngài. Nay ngài đến viếng chúng tôi thì chúng tôi chắc sự ước vọng của chúng tôi sẽ thành tựu được.

Chúng tôi đương trông cậy ngài điều đặc cho hội của chúng tôi được thành danh. Chúng tôi kính chut lòng thành mà tỏ lời cảm tạ ơn chiếu cố. Chúng tôi

xin ngài dùng với chúng tôi một lý ruyơ mà mừng cho Đại-Pháp Nhà-Quốc toàn thắng, mà chúc cho thuộc Pháp Nam-Kỳ thành vượng và chúc cho tỉnh chúng tôi mau quăng khai đường kinh-tế.

Quan Nguyễn-Soái Nương-vạn tuế!
Quan Chủ-tinh Boudinoux vạn tuế!
Các hội Nông-nghiệp Trường-tê vạn tuế!

BÀI « Văn-Minh »

Để giúp ích cho học trò sơ học các trường, tập nhữn số, và học sơ 4 pháp toán, trong gì 4 chơi và học nhữn.

Bài này có 8 cách đánh là:
Cải-lương, Bình-đông, Canh-tranh, Hiệp-thương, Tung-độc, Vỡ-sanh, Lấn-thương, và Bắc-di.

Có gói bán, tại quán «*Nông-Cô Min-Đam*» và các tiệm sách trong Lạc-châu.

Gói mỗi bộ bán, là hai cật (0 \$ 20) mỗi gói 50 bộ, giá chia đặng (3 \$ 00).

Trở tại nhà Monneur:
Lê-văn-Mai, Làng Hàng-thông, Tổng Bình-lê, Poste de Trà-dân.

AI muốn mua nhiều, xin gửi thư thương nghị

TRƯỜNG NGUYỄN-XÍCH-HỒNG

Trường này rộng rãi sạch-sẻ mà y giáo-sư dạy đó cũng siêng năng kĩ-lưỡng, chỗ ăn chỗ nằm của học-trò cũng có người chăm nom săn sóc từ-tề. Nhứt là để an của học-trò lại càng sạch-sẻ qui-trong về cùng.

Lực-chủ! chừ quân-tử có con cồ cháu cũng nên đem đến đó mà cho nó học, chắc sao liệt-vị cũng được vui lòng, khỏi lo sợ nghĩ ngại chi cả.

Cáo bạch

Kính cáo Lục-châu chư tôn tri-hiền, môn Việt-âm oán-nguyên nay đã in rồi, công một quyển kể hết về văn từ thi phú là 335 bài. Có nhiều bài các quyển kia chưa có in hành, là như sau: Tùy-san vân-mộng, Hoài-cổ-ngâm, Cung oán tam thập nhị thủ. Vĩnh Nguyên-Nga thập nhị thủ. Văn đờ Cao-hoàng tề đức thầy Bá-đa-lộc. Văn Tề sông tình non, Tân-cung-oán, Non-nguyệt-vân-đáp v. v. và trọn một quyển thơ bác cú của tôi, gọi là Lê-sum thì lập cũng để chung vào đó. Góp hết dữ thì văn từ phú xưa nay vào chung một bản, đặng hầu khi chư-tôn lúc đờ nhân có sẵn dữ cho mà xem khỏi nhọc lòng tìm kiếm.

Quyển sách này có để bán tại quán Công-luân-báo, và nhà in ông J. Viêt; tại Lục tỉnh khách lâu của M. Trần-quang-Nghiêm Saigon và Mỹ-tho tại nhà hàng Nhơn-hồ-khách-san, cũng các nhà bán sách trong Lục-châu.

Giá mỗi cuốn là: 1\$20

Như vì nào muốn cần dùng mua bán gì, hoặc mua một hai cuốn mà xem, gửi thơ ngay cho tôi, tôi sẽ gửi tiền cho chư tôn lập tức.

Gửi thơ hoặc gửi mandat cho tôi, để như vậy thì chẳng hề sai lạc.

M. Lê-sum.

Rédacteur au Công-luân-báo No 140 rue Pellerin 140 à Saigon

Lê-Sum kính-bạch

DENTIFRICES

THUỐC ĐÁNH RĂNG CỦA CÁC CHA

BÉNÉDICTINS de SOULAC

LÀM RA

Thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột hay là xà-bông.

LIM HONG BENG & C°

43, Quai de Belgique, 43

SAIGON

Hàng này có bán sỉ và bán lẻ các thứ nước thơm (Lotion Florale) dùi heo muối xứ Úc-địa-lợi (Jambons Australie) hiệu CAVANBA, mỡ sữa Úc-địa-lợi (Beurre Australie), Rurou la-ve hiệu «ASAHI» Beer, Bón-bon Thượng-Hải (Sullivan's Candies Shanghai), các thứ bột đường sanh (Pâtes Alimentaires Shanghai), Bải Cào Huế-kỳ, sữa đặt hiệu « GOLD LINES » (Kim-Tuyên) dầu hắc (Coaltar) vỏ xe kéo và thuốc điều hình bà Đám vân vân.

Sữa đặt hiệu « GOLD LINES » này, uống vào rất ngon rất bổ hơn các hiệu khác, cỡ gửi bán cùng Lục-Tỉnh mà giá cũng rẻ hơn nơi khác, chư qui-vị hãy mua thử một hai hộp, sau ấy là toại chí. Những đồ của hàng này đều là đồ mới tinh anh, ngon tốt lạ thường.

Lục-Châu chư quân tử, muốn mua mà bán lại, xin viết thơ cho hàng chúng tôi rõ, chúng tôi sẽ tính giá rẻ, và sẵn lòng gửi đồ theo chư ý qui-vị muốn. Hoặc muốn đánh dây thép thì đề tác như vậy: HONGBENG — SAIGON.

TIỆM MAY CỦA Mme HUỲNH-CÔNG-PHÚ

92, Quai Belgique (Cầu-ông-Lãnh) Saigon. — May quần áo Tây và Annam đủ kiểu. May mau và chắc, đặng kiểm mùi chỉ thật khéo có bán hàng nhựm tại Cao-lãnh thật tốt giá rẻ.

Tiệm Tân-huê Vinh-phat của M. Nguyễn-huru-Tân

136, đường Colonel Boulonnet Saigon. — Ngang gare xe lửa Mytho. Có máy áo xiêm kiểu kim thời. Báo đủ hàng Tàu, gao Bli-xao, đồ gia dụng và tạp hóa đủ thứ.

Nam-dồng-Hu'ong khách sạn

Số 26, 28 và 30, đường Amiral Courbet, Saigon. — Phòng vi sạch sẽ, tiếp đãi tử tế. Có bán đủ các thứ hàng Tàu. May xiêm áo Annam theo kiểu kim thời rất khéo mà mau lại chắc

Maison THAI-BINH. — Epicerie — Solerie

137, Rue du Colonel Boulonnet Saigon. — Ngang gare xe lửa Mytho. Bán các thứ thuốc Tây. — Các thứ rượu Tây. — Ai chờ xe lửa nên tạm vào mà giải khát.

Tiệm may và hốt tóc, hiệu Nam-Châu

104, Boulevard Bonnard Saigon. Hốt tóc kĩ-lưỡng lăm. May đồ Annam và đồ Tây, đồ khéo, lại chắc, mà giá lại rẻ.

QUYNH-MỸ

NGUYỄN-NGỌC-CU°

Số 20 đường Amiral-Courbet (CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, tâm, cám, trà-hột, trà-tàu, thuốc hút cùng các vật dùng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán ròng nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chỉ, hoặc đồ đạc bằng phố, gửi giấy, thì kẻ đem đến nhà hàng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ tử tế. Muốn dùng cơm từ bữa ăn hay là muốn dùng cơm tháng cũng đặng. Lại có chỗ nghỉ ngơi thông thả xin các ông ghé chơi một phen thì sẽ rõ.

ĐÀO-MỸ-THANH

Graveur sur tous Métaux TIỆM KHÁCH CON DẦU

PRIX MODÉRÉ

TRAVAIL SOIGNÉ

Kính-trình cùng chư qui-vị đặng rõ, tôi có làm các thứ con dấu đồng, dấu cao-su các thứ con dấu thay đổi ngày tháng chạm bằng đồng bằng đá (cám-thạch) có bán các thứ đèn khí, quạt máy và sửa các thứ máy vân vân. Có catalogue mới in nưư chư qui-vị muốn dùng xin gửi thơ cho bản tiệm tôi đặng gửi tiếp theo, tính giá rẻ và làm kỹ càng, xin chư qui-vị hãy giúp việc thường mãi cho người đồng-bang, tôi rất cảm ơn qui-vị làm lán.

MỸ-THANH 1, rue Catinat, 1 Saigon

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực như trong cõi Đông-Dương, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thường, để hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-frères gửi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cang, thầy thầy đều rõ chàng công người máy không rung hình chơi tới trời xem tới mông mà không một mắt Xin qui khách (thưa khi hông mắt đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp dạ qui ông. Sự máu nhiệm của nay chưa từng thầy. Nội tuần này sắp tới có hát 2 thứ tuồng mới là La mort du Sous-marin và Le cœur Héroïne có nội nhiều lớp hay lắm.

CÁO BẠCH

Kính trình chư qui-vị đặng rõ. Nay tôi mới lập một tiệm tại đường Catinat, môn bài số 85, Saigon, để sửa các thứ máy. Như là đồng hồ, xe-máy, máy đánh chữ, máy may, máy hút, tủ sắt, và vân vân. Có khắc các thứ con dấu đồng và mạ thụng đủ kiểu, chạm mỹ thuật cầm thạch, và vân vân...

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool à brûler et carburé, thứ nhứt là thứ menchons.

Qui-vị ẽ xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thơ cho tôi thì tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi cách lãnh hóa giao ngân, Contre Remboursement) qui-vị muốn mua món gì Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin Chư-tôn chiếu cố tới hết lòng cảm ơn.

Au bonheur des Tonkinois PHAM-THỀ-KINH 85, Rue Catinat—Saigon

TRẠI THỢ MỘC HIỆU LƯỢC-LONG Tự Nguyễn-long-Thao

Ở tại chợ Lớn-thiệu

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở phố sau phố chợ đường xe hơi Saigon-Thudau, có đồng sáng đủ bằng ăn dài mặt gỗ liền từ trên cho đến 2m30, bộ ngan 0m80 cho đến 1m15; bằng ăn chò kiểu từ linh (long lân, qui, long), bằng lau cửa công 7, 8 trụ cho đến 1m, và bằng ăn mặt đá, bằng trên một cỡ 2m, chong chạm tam lân từ 1m55, có thứ 5 trụ 4 góc chạm gậy lá tỳ, bằng ruy (table d'aperçifis), bằng khách (table de salon), bằng viết (bureau) bằng rửa mặt (table de toilette) bằng nguyệt, tủ áo tron, tủ áo kiêu từ chò của bên liền thanh thổ kiến về sơn thủy chữ ó chữ vàng, ghế ngồi mặt tròn, mặt tứ đao, mặt đá, và có đủ thứ đồ tiện, những là chong đèn, đài, hộp, khay, kỷ vàng mộc, vàng hai, vàng ba, vàng tư, hết thấy đủ làm bằng cây danh mộc, ch, theo sạch kim thời tron bên, chắc chắn và bán giá rẻ.

Cần phi trước phố chợ có dọn thêm một tiem "gánh có bán đủ thứ rượu và đồ danh một nửa ăn thứ tron đều có đó.

Kính xin chư-tôn qui-khách thừa dịp nhân du xin ghé lại tiệm tôi mua mua đồ làm sạch hoặc là đặt món chi chung đợc trong nhà thì tôi sẵn lòng mau làm cho vờ ỹ quờ ông.

NGUYỄN-LONG-THAO, chủ trại kính cáo.

Nhà trường của bà Le Guidec

Ở tại đường Amiral Page số 1 Ngang hông Nhà-Thờ Nhà-Nước SAIGON

Bà Le Guidec kính rao cho trong Lục Châu hay, như vì nào có con nều muốn cho lên Saigon ăn học, thì bà rõ, sẵn lòng tiếp đãi, ăn nghỉ tại nhà trường của bà đặng hết.

Muôn học tại trường bà, thì bà sẽ lo dạy cho tới lớp thi bourse đặng về các trường Nhà-nước. Hoặc đi học các trường nào khác hay là trường của Nhà-nước rồi về nhà trường của bà ăn nghỉ công đợc. Bà sẽ sẵn sọc kèm thức con trên lo làm bài vở và học tập luận. Chẳng hề để cho chúng nó ham chơi mà mất ngày giờ.

Bà tinh giá rẻ.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
đường Lavo-môn-hai 99 và 101.

(Đô-lô) Saigon

Trần-vân-Hiệp chủ tiệm

Kính cùng Lạc-châu qui khách đặng rõ: Tiệm
tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mũi, xe hai
bánh xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe
củ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu,
bánh xe cao-su bằng cây giá-ti-đơn tây chũm lại
cao-su/đội để thay trong bánh, kiền đèn tây, đồ
bắt ké xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây
may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chông
đạp hai tiếng, bình để thấp đèn khi đi theo xe,
son xe. — và sửa xe.

Củ xin qui khách có dịp đến Đê-hồ xin ghé
lại tiệm tôi một khi trước cũ cũng cuộc của tôi
lắm, sau có cần dùng mũi cũ da thì của giúp
lập nghĩ, thì tôi rất chũm ơn họ cũ. Còn chũm qui
khách đi xa muốn ghé thờ thì thăm môn chi cũng
gác cũ tôi sẵn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có gửi bán những lá đơn xe, bánh
cao-su giá-ti, đồ bắt ké da tay nơi tiệm tôi
trước nhà giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lạc-
châu-lâu số 84 đường d'Espagne.

Trần-vân-Hiệp chủ tiệm

TIỆM-AN-PHONG

Bán hàng Tàu và hàng Bắc
TẠI QUÝ CAO-LÃNH

Kính lời chào cùng Lạc-châu qui khách
đặng rõ, Tiệm tôi có bán hàng Tàu
nhiều và sẵn xuyến lãnh nhiều cũng là
hàng ta bán là hàng vườn, nhuộm đơn
đẹp lạng thật tốt không hề trễ, tôi chũm
vì chũm tại Cao-lãnh tốt (giá rẻ) nên đồ
nhuộm đơn của tôi bớt của chũm không
tiết, đồ nhuộm nhiều chũm rất lạ cũng
giá rẻ hơn xe khác, vì các xứ khác phải
mua chũm tại xứ tôi giá mắc, nên không
thể bị tiếp hàng đơn của tôi, còn đồ hàng
Bắc tôi cũng đủ thứ, tôi lãnh tại Hà nội,
xin giới thờ đến, tôi sẽ giới lại liền, như
vị nào muốn mua nhiều mà bán thì tính
giá thật nhẹ, như muốn hỏi giá trước
tôi cũng trả lời liền, hàng tôi gửi contre-
remboursement.

Cao-lãnh, Nguyễn-quân-Trước.
Cần bạch

PHU-TOAN

17, 19, Rue Amiral Courbet
HALLE CENTRALE (SAIGON)

Kính cùng qui ông, qui á, tiệm tôi có bán
đủ thứ thuốc Tây.

Bán y giá, thiệt rẻ, cách tiếp rước
có lễ phép Annam.

Tôi mới mở thêm một tiệm
đông giấy và sơn giấy, bán
tiệm có thợ Annam tinh nghệ.

Đông rất kỹ càng và chắc chắn. Giá
rẻ, đa tốt, kiểu khéo.

Xin đồng ban niệm tình giúp tôi nên việc
rất đỗi ơn và chũm. Như trong Lạc-châu cũ của
đông, xin chịu khó viết thờ, tôi sẽ thì hành lập
tức.

Chủ tiệm: Nguyễn-vân-Tường.

CAFÉ RESTAURANT HIỆU-HIỆU

35-37-38, Rue Amiral Roze, Saigon

Kính cùng chũm qui ông qui thấy
được rõ, Tiệm tôi bán cơm tây, đồ ăn
nấu thiệt ngon, rước chất thiệt tốt nhất
hạng. Trong ngoài sạch sẽ, đèn khí, quạt
máy và bàn ghế xin đẹp hẳn hoi.

Vậy xin mời qui ông qui thấy đến
tiệm tôi mà dùng tôi sẽ sẵn lòng tiếp
đãi từ từ lễ lượn.

Qui-ông ở Lạc-châu mỗi khi có việc
đang ở Saigon, xin hãy ghé tiệm tôi mà
dùng bữa, chắc sao cũng vui lòng đẹp
miệng chũm qui-ông.

Hiệu-Hiệu cần khách

Café-Restaurant Taverne Française NAM-THUẬN-PHÁT

Lê-vân-Lê, successeur, ở tại Ngũ-tư
đường Pellorin và đường Espagne gần
đình Xã-Tây Saigon.

Kính cùng chũm qui-ông được rõ: nhà
hàng bán cơm Tây hiệu là «Nam-thuận-
Phát» này, nay đã về phần tôi làm chủ
rồi, tôi mới tìm được người đầu bếp
giỏi nấu nướng rất khéo rất ngon; những
trẻ coi đơn ăn tôi cũng dạy đủ lễ nghi
để cho chũm qui-ông phòng khi sai khiên;
củi xin chũm qui-ông có dịp đến tôi là bạn
đồng-hàng mà giúp nhau cho nên việc,
còn trong lạc-châu chũm qui-ông, có dịp chi
lên đến Saigon, thoãn như chũm ông có
lòng chiếu cũ, thì tôi cũng vui lòng tiếp
đãi và cảm tạ chũm ông.

LÊ-VÂN-LÊ chủ bạch.

TIỆM

Nguyễn-hữu-Sanh

91, Rue Catina 1,
SAIGON

Có bán đủ thứ hàng Tàu, hàng
Tây tốt lắm mà giá cũng rẻ.

Còn thợ may đồng lắm, may
đã khéo lại chắc, mà lại may cũng
mau nữa.

Có bán các thứ nón Tây của
người Bắc làm. Nón tốt giá nhẹ.

Xe hơi cho mướn

Kính cùng liệt vị đặng hay: nay tôi
sắm một cái xe hơi OVERLAND 5 chỗ ngồi
để cho mướn nếu chũm qui-ông có cần
đang đi chơi, hay là có việc chi, xin hãy
trường tình giúp nhau làm nghĩ. Xe có
để sẵn tại đường d'Adran số 100 Saigon,
ngang trước Tòa Tân-Báo, bắt lượn là
giờ nào, chũm qui vị muốn dùng xin đến
đó thì có sẵn.

TRIỆU-CƯƠNG

MỘT TIỆM LỚN TẠI CHOLON, SỐ 188, ĐƯỜNG MARINS

Một tiệm mới tại Saigon số 3 đường Gallieni

TRÔNG RẰNG VÀ THẤY CON MẮT

Kính lời cùng Lạc-châu
chũm qui-ông qui-bà đặng rõ:
Nguyễn-tiệm tôi trông rưng
rưng đã mười mấy năm rồi,
CÓ BẢNG CẤP TỐT NGHIỆP

CỬA QUẢN LÝ CƯƠNG-Y LANGSA BANG THƯỜNG, cách
làm rất khéo léo và chắc chắn, lại cũng dễ thương
hàng, chẳng hề dối trá, vàng của tôi lịch đều mười
năm cũng còn sáng lóng như mới vậy.

Nay tôi lập thêm một tiệm mới tại Saigon (15
Mars 1919 này khai trương) số 3, Boulevard Gallieni,
ngang gác xe lửa Saigon-Cholon (Đường trên) chợ
mới Saigon; cũng có trông rưng và bịch rưng giá thiệt
rẻ, cũng có bán các món khác thường đặng theo ý của

chũm qui-ông, mỗi mỗi các cuộc trong sự mua bán của tiệm tôi thời giá cũ đều thiệt
rẻ hơn các nơi khác chẳng sai. Vậy tôi kính mời chũm qui-ông hãy thử bước đến
tiệm tôi, tôi hết lòng trọng đãi. Chỉ như chũm qui-ông ở ngoài Lạc-châu cũ của
tôi cũng môn chi, xin chịu phần viết thờ cho tôi hàng ở ngoài Lạc-châu cũ của
REMBOURSEMENT.

TRIỆU-CƯƠNG kính mời.

東 DAI-DONG 大

49-51, Rue Duperré, 49-51

SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm!

Trông-rưng và bịch rưng

GIÁ RẺ LẮM !!

Ajouterie Saigonnaise

TIỆM

Minh-thành-Hoà

BÁN ĐỒ NỮ TRANG

33, Rue Schroeder. — Saigon

Kính lời chào Lạc-châu chũm qui-ông
đặng rõ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ
nữ-trang theo kiểu hiện-thời, rất nắn nắn
đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder
số 33. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ
nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-bình
(Rue des Morins) số 184, họ đem đi bán
cháo-môi, nên tôi thường kiếm ý qui-bà
qui-cũ của ông để mua nhũn và bán-mại.

Từ khi tôi mở 3 cửa tiệm kỳ đến nay
cũng như cũ qui-bà chiếu cũ cho người
đồng-hàng nên việc thì rất cần cù, ngày
nay mở trong Lạc-châu hiệp lương, lập
tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy
lên vai mướn cho các ông và cũu xin
cho chũm ông cho mau thành tựu.

Nay kính

Nguyễn-vân-Lạc đi Đê-Khôi.

Tiệm Hiệp-thành

TẠI MYTHO

Kính cùng chũm qui-ông trong tỉnh My-
tho và các tỉnh lân cận đặng hay, nay
tôi mới lập ra một tiệm, lấy hiệu là
«Hiệp-Thành» tại chợ Mytho, để làm Đại-
lý cho hiệu Liên-Thành Chợ-lớn mà bán
các thứ nước mắm Phan-thiết thiệt ngon,
và tiệm tôi cũng Đại-lý cho hai tiệm mọc
Lái-thủy của ông Nguyễn-long-Thảo và
ông Nguyễn-hiệp-Hòa mà bán đủ thứ
bánh, củ, ghé, dăng, hàng cây danh mộc
như: gỗ, trúc và cãm-lai, vãn vãn. Nước
mắm đã ngon, mà chủ bán cũng khéo.
Lạc-châu đến nghe thời đã lâu. Củi xin
chũm ông lý lòng cố gắng, đến giúp bạn
đồng hàng, thì tôi thăm cảm chũm ông.

Mytho Hiệp-Thành

Chủ-nhơn: Tạ-vân-Quyên Cần khách.

Thi-ngọc-hiệu

TIỆM TRỒNG HÀNG RÀT KHÉO

Kính lời chào chư quý-ông quý-bà được rõ Nguyễn khi trước tôi thường ở trồng hàng tại tiệm M. Villardelle ở đường Mairin (Cholon) hơn mười mấy năm, lúc-châu chư quý-ông đều biết tôi và cũng đều khen ngợi nghề trồng hàng của tôi để các lại khéo mà thêm mau.

Hiện nay tôi đã tách riêng ra mà lập một tiệm tại đường Avenue Jacarac, môn bài số 54, nơi nhà ăn-công (đổ-cán) của ông Huỳnh-Tri-Phân (Cao-lưu).

Nay tôi kính xin lục-châu chư quý-từ vui lòng chiêm coi, đén giúp tôi la người đóng hàng thì tôi lấy làm cảm ơn chàng cung. Tiệm tôi có trong đó thứ hàng và nhiều các loại nua các loại, khéo chắc và cang.

Hiện nay tôi đã tách riêng ra mà lập một tiệm tại đường Avenue Jacarac, môn bài số 54, nơi nhà ăn-công (đổ-cán) của ông Huỳnh-Tri-Phân (Cao-lưu).

Còn việc trồng hàng tại nơi khác cũng trong 5 năm, nếu có sự ra thì tôi làm lại không tìm tiền.

Hiện nay tôi đã tách riêng ra mà lập một tiệm tại đường Avenue Jacarac, môn bài số 54, nơi nhà ăn-công (đổ-cán) của ông Huỳnh-Tri-Phân (Cao-lưu).

Thi Ngọc-Hiệu Chủ nhân, Nguyễn-Tri-An chủ nhân.

NAM-HÔNG-PHÁT KHÁCH SẠN

ở đường Boulevard Bonnard, số 106 ngang Gara xe lửa Saigon-Louv tại Chợ-mới Saigon.

Bán rượu tây và sữa xe máy, đén essence và đén alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Quý-quan, Quý-khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi tại nơi mua giùm, niềm kỹ lưỡng gửi tới chỗ ở máy ông.

Huỳnh-vũ-Kt.

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ chào Quý-khách đng rõ: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-sou và bằng đá cẩm-thạch để mộ, văn bản... Giá rẻ để tốt mà làm mau, nếu quý-khách ai muốn đóng kiểu nào, xin gửi cho thợ tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà ưng, thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRẦN-DUY-BINH Graveur 89, Rue Catina, 89. - Saigon

Thuốc Cam tích này tại tiệm NH-THIÊN-ĐƯƠNG ở tại đường Canton số 38 Chợ-lớn có bán, hay làm; liệt-vị có cần mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gửi đơn đó mua và cho số ần thì thấy hiệu nghiệm liền.

Mỗi gói 10 bánh... 0\$10 Mỗi hộp 100 bánh... 0\$20

TIỆM

Trương-văn-Han h SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Linh thấp mướn đén khi đã (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỳ-yên, tàn-gia, hạ-tho.

Khăn đen bằng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mớ và bán lẻ võ ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gửi contrre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà thơ mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH chủ nhân.

GRAVURE sur METAUX ET MARBRES

Tiệm tôi đã lập ra mười năm nay khác đủ kiểu con dấu đồng và mạ thung. Có chạm mộ bia đá cẩm thạch để mộ. Tôi có in đủ kiểu trong catalogue (mục lục) để cho quý-vị lựa kiểu mà ưng. Xin chư tôn chiêu có tới rất cảm ơn.

Nay kính.

VUA LỚN TRƯ ĐỒ VẬT THỰC H BLANC và HAUFF Đường Catina SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thùng và ra vo)

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng và vo, ve lớn, ve phân nửa và ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới nên ra

SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSE

Sữa đặc không đường condensed

Yáng sữa béo lén

Sữa bò hiệu CON GẤU tại hành Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVÉ-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERVOD, viết rõ ràng lắm.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tình những tuồng mới đã hay mẽ lại vui, thúo nay Nam-kỳ chưa hề có. Liệt vị hãy đén xem chơi cho tiêu khiển.

Lời rao

Kính cáo chư quý ông và quý thảy đng hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Mỹ chủ tiệm bán nón tại đường d'Adran môn bài số 110. Kể từ ngày 1er Avril 1948, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 49. Xin quý ông và quý thảy nểm lòng nhân du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MỸ 49, RUE D'ORMAY, 49 - SAIGON

ĐẦU XỎ

Cửa nhà thuốc NH-THIÊN-ĐƯƠNG 38, Rue de Canton - Cholon

Thứ đầu xỏ này của bên-đường hết lòng nghiên cứu mà chế ra, rất nên thuận trong sạch sẽ, những người nông này trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc nóng cầm nhưt đầu, hôi miệng, ăn không, ng tiêu đường đại tiện huết bôn.

Hệ dùng thứ đầu này mà xỏ thì thấy hiệu nghiệm luôn.

Cách dùng:

Sớm mai để bụng đói, trộn nó với nước chà-phè mà uống.

Người lớn mỗi lần uống một ve.

Con nít 2, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh. 6, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh.

Giá mỗi ve..... 0\$30

Thuốc bột đé chà răng

Cửa nhà thuốc NH-THIÊN-ĐƯƠNG 38, Rue de Canton - Cholon

Phàm người ở đời, răng là một vật rất quý rất cần dùng hơn hết, nếu chẳng biết lưu ý mà giữ gìn, thường thấy có nhiều người chơn hao mòn tuổi mà răng đã rụng hết, cho nên phải có thứ phẩm để chà răng là đé chà răng.

Bởi nghĩ vậy, cho nên bên-đường chúng nó nhọc nhằn, gia tâm nghiên cứu mà chế luyện ra một thứ phẩm tốt, để chà cho thơm miệng mà giữ được răng. Nếu dùng nó mà sốu miệng chà răng cho thường mỗi ngày, thì răng ốit ngọt mà lại bền chắc lâu dài, khỏi lo đén nhưt chi ối.

Mỗi hộp giá đé chà 0\$30